

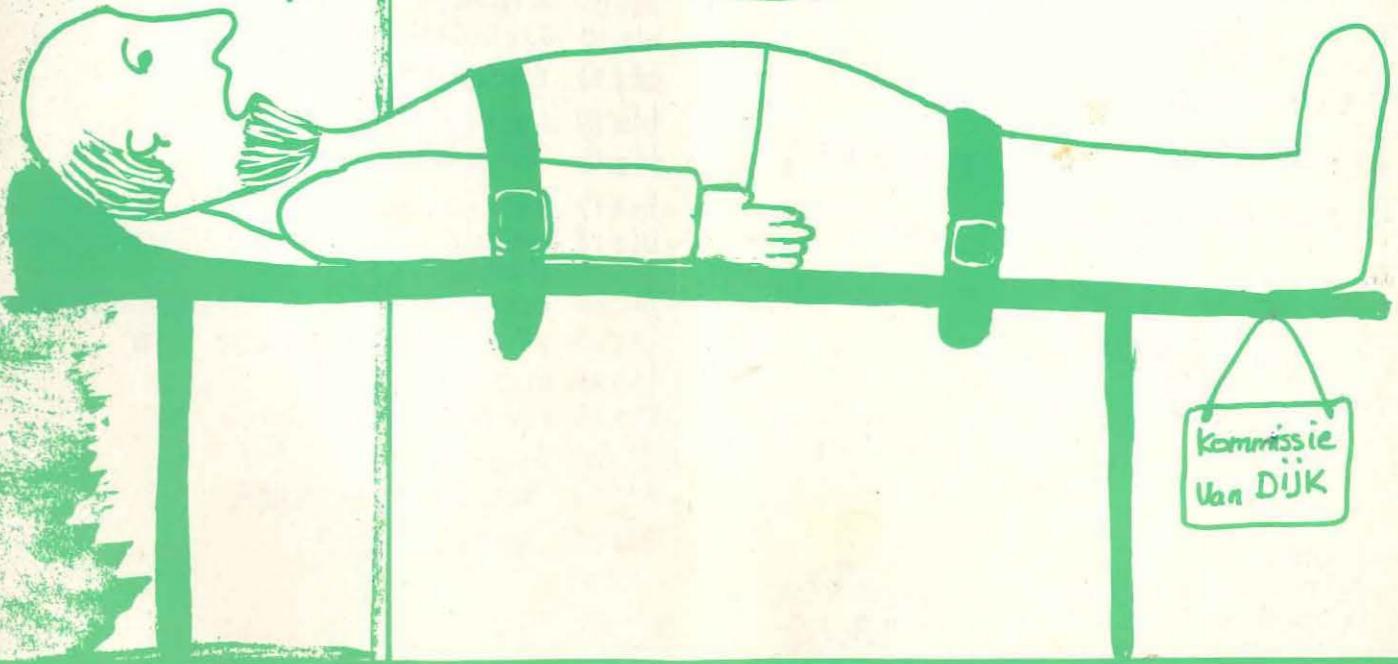
Een jaar geleden constateerde de kommissie van Dijk schrikbarende feiten in de inrichtingen zoals Strafshocks

BIJ TOEVALLIG BEZOEK AAN INRICHTING WERD KOMMISSIE EN-PASSANT MEEGESHOCKT: 'GEËN GEVAL VAN STRAFSHOCK'.

inkomst:
 elektroshock 220V

gevolg:
HET GROTE GEHEUGEN VERLIES

Wij kommissie Van Dijk
 Steppen Voor Ter Verbetering
 Van de Rechts positie van de Patient.
 1) (EXTRA) Lekker Eten met de KERST
 2) Verplichte Registratie
 Van Niet Lekker Eten.

HOE DE KOMMISSIE VAN DIJK TOCH WEER MOOI
 5JAAR VERDER KWAM.....

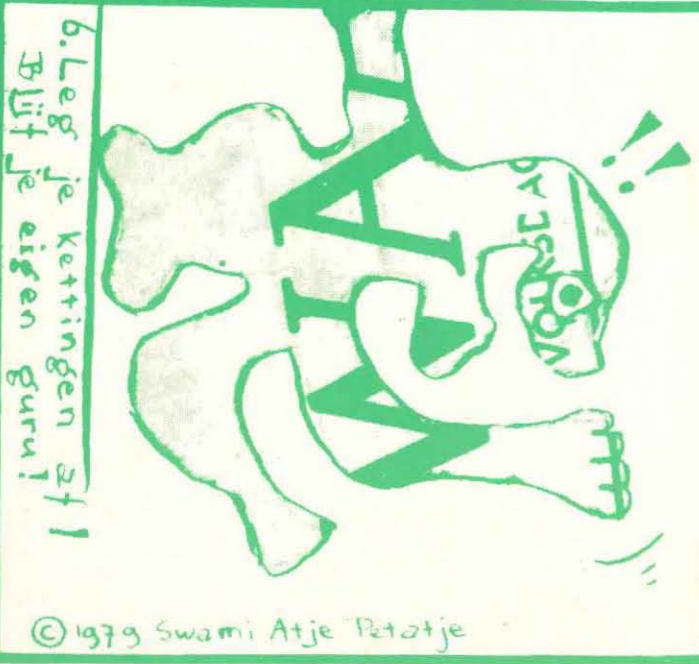
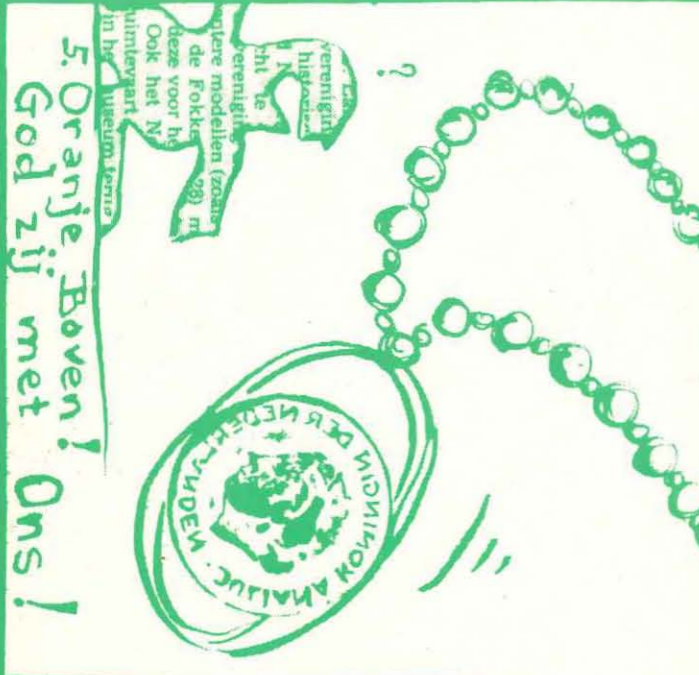
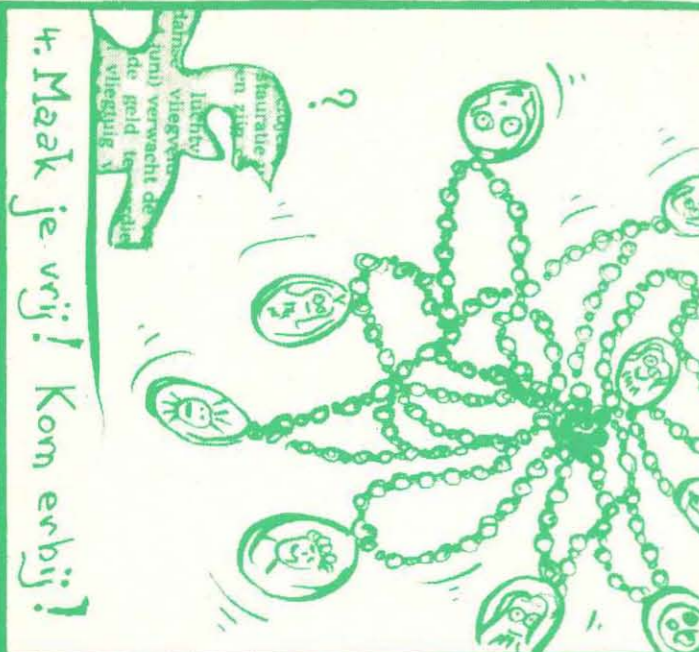
zie pag.3

hulpverlening
WIE HELPT WIE?
 3. de guru

1. Lusteloos? Lullig?
 Verloren in de massa?

2. Stap eruit...
 uit je sociale rollen!

3. Verhijzel de kerker
 van je bekrompen ego!

wie zei er wat?

Dick Genemans
G. Flier
J.J. Simpelaar
M. Kusters
D. Tromp Meesters
Alice Broek
Jacques Cuypers
Henny Jansen
Jan Kleinhout
W.R. te Nijmegen
Patiëntenraad chr. san. Zeist
Greet Smink
Christa Sontrop
Corry Kabel
Martin Groenendijk
Ko Bakker
Cliëntenbond Utrecht
Klachten- en adviesgroep psychiatrie Utrecht
Initiatiefgroep 'Behoudt het Dagcentrum Vondelstraat'
Bewonersraad St. Bavo
Swami Atje Petatje
R. Breen
Ed Coppens
Bor de Joode
Arthur Yzerdraat (tekeningen)

Kurt Bohenkamp

SCHIJN GESCHREVEN
ARTIKELEN
ZIJN INGEZONDEN
BRIEVEN.

prijzen:
losse nummers f 2,75
abonnement
f 17,50 als je slecht bij kas zit
f 30,- als je dat ook kan betalen
MEER als je erg rijk bent.

TELEFOON
ALLEEN
MAANDAG
AVOND
TUSSEN
8 EN 10
020 -
792620.

LITGAVE
STICHTING
DE "GEKKEGRAAT"
POSTBUS 3296
AMSTERDAM
POSTGIRO
3058334
GEMEENTEGIRO
R 11.111

inhoudsopgave

- blz 3 het rapport van de cie van Dijk
- blz 6 forum met professor van Dijk
- blz 7 voor Amsterdanimers
- blz 8 brieven
- blz 10 arbeidstherapie in sancta maria
- blz 13 een gedicht
- blz 14 brieven
- blz 16 'GEK'? kerstverhaal
- blz 17 bijeenkomst 22 DECEMBER
- blz 18 klachten- en informatieburo's psychiatrie
- blz 20 plannen voor klachtenbehandeling
- blz 23 patiënt tegen staat: 1-0
- blz 24 brieven
- blz 26 fluiten naar hulp
- blz 29 brieven
- blz 34 tips en contacten
- blz 35 oproep klap

mede- werkers:

Loes van de Bedem
Franca Berkvens
Liesbeth Crefeld
Ton Hendrix
Willem Maarschalkerweerd
Anja Nieuwkoop
Mieke Rotmensen
Frits van Rijkevorsel
Ada Struijs
Kid Zuiderwijk
Fé Heuser
Lizzy Engelhardt

NEDERLAND RAPPORTENLAND.

HET RAPPORT vd COM- MISSIE - VAN DIJK OVER UW RECHT

Hieronder volgt de samenvatting van het concept eind-rapport van de Commissie van Dijk. Het definitieve eind-rapport eind december zal alleen op details afwijken van het concept. We treden hier dan ook niet in details.

Soms is hier heel even, en apart vermeld, prof. van Dijk als persoon aan het woord - zoals hij sprak op een forum in Den Haag. (zie voor verslag hiervan en voor verdere achtergrondinformatie pag. 6 over 'het forum van Dijk'). Maar verder is het steeds de commissie.

Wat vindt de commissie van Dijk nu belangrijk i.v.m. de rechtspositie van psychiatrische patiënten en wat stellen zij in hun rapport voor ter verbetering hiervan? :

1. een juiste mentaliteit bij behandelaars

Waarschijnlijk hoopt de commissie van Dijk straf-shocks en andere medische wanmaatregelen in de toekomst te kunnen voorkomen eenvoudig door het kweken van een betere mentaliteit bij de behandelaars (zij kunnen medicatie als straf toedienen).

Die behandelaars zijn dan juist de verplegers: als wij het goed begrepen hebben die avond vond prof. van Dijk dat juist de mentaliteit van de verplegers en niet die van de artsen verbeterd moest worden. Dit zou te bereiken zijn door een betere opleiding, met 't vak ethiek.

'n Open vraag blijft nog wat de commissie hier precies van zegt.

2. goede zorg

Eisen aan en recht op 'goede zorg' zegt de commissie. Maar: uitsluitend aandacht voor goede zorg kan de zelfstandigheid van de patiënt aantasten. En: meer zorg kan makkelijk de macht vergroten van de verzorgers/behandelaars. Meer zorg kán betekenen: meer dwangbehandeling.

Er wordt nergens iets gezegd over dat een patiënt zijn eigen soort zorg zou kunnen kiezen. Niets bijvoorbeeld over vrije keuze van artsen, psychiaters of inrichting.

Ook niets over keuze én mogelijkheid tot behandeling in de maatschappij.

3. **een primaat in het team?**

Wie zal nu, met de 'juiste mentaliteit' die 'goede zorg' toedienen, wie zal bepalen wat goede zorg is?

Prof. van Dijk zéi de beslissingsbevoegdheid tot behandeling e.d. te willen leggen in handen van het (behandelings) team, maar de commissie van Dijk stelt duidelijk het primaat en de macht van de arts/psychiater. De psychiater, als hoofd van het team, die beslist. Patiënten worden hier niet genoemd. Zij zullen later 'geinformeerd' worden.

4. **dwang**

Maar als de patiënt dit nu allemaal niet wil? Als U hun 'goede zorg' en behandeling slecht vindt?

En als U dit nu ook nog duidelijk weet te zeggen en te formuleren? Kunnen ze U dan toch nog dwingen tot iets? Dus kortom, kunnen ze U dwingen tot iets? Kunnen ze U dwangmiddelen (isolatie, Zweedse band, enz.) of dwangbehandeling opdringen?

Nee, zegt de commissie van Dijk. Het mag niet, behalve als (de arts vindt dat, dán wel!) ^x

Een achteruitgang dus eigenlijk voor als U vrijwillig zit, want de huidige onwetige praktijken zouden dan wettelijk worden bevestigd.

Het probleem van dwangbehandeling moet vóóraf worden voorgelegd aan 'een instantie', vond prof. van Dijk die avond. Hoe moeten we ons dat voorstellen?

Een instantie controleert en de behandeling kan afkeuren?

En de commissie vindt verder kennelijk dat isolatie en andere vrijheidsbeperkende dwangmiddelen zijn toegestaan, er wordt zelfs geen tijdslimiet gesteld. Dreiging met dwangmaatregelen (dreigen met Rechterlijke Machtiging, dreigen met de isoleer) blijft dus ook altijd een machtig dwangmiddel.

Dwang staat niet ter discussie en wordt kennelijk dus een officieel onderdeel van goede zorg en van de juiste mentaliteit.

^x Bij de puntjes k a n de arts dan invullen: 'levensgevaar', of: 'ziekte met fatale prognose'.

maatregelen voor als het kwaad al geschied is

5. **REGISTRATIE VAN DWANG**, van geneesmiddelen en van wie ze voorschrijft.

De commissie zegt dat dwang geregistreerd moet worden. Maar dat wás al verplicht volgens de oude Krankzinnigen-Wet. Het gebeurde echter nooit.

Wie zal de niet-registratie voortaan registreren?

6. **controle**

Dit is natuurlijk allemaal gepraat achteraf: het kwaad is dal al geschied.

Dat geldt ook voor controle: er zou op het moment zélf, tijdens het toedienen van (dwang)behandeling, controle moeten zijn. (Een controlerende instantie, altijd in de inrichting aanwezig: dat zouden bijvoorbeeld onafhankelijke ombudsmannen/patiëntenvertrouwenspersonen kunnen zijn. Over de ombudsman later nog).

Maar preventieve controle op dwang is er niet en komt er niet. Komt er nu áchteraf controle op dwang, en controle op die registratie van dwang?

Formeel-juridisch wás die controle er wel, maar hij werkte niet: de geneeskundige inspectie, de officier van justitie, de rechter, aan al deze mensen van buiten de inrichting, hebt U nooit veel gehad.

Laten we kort zijn: ook die controle achteraf komt er niet:

de commissie van Dijk doet geen serieuze voorstellen ter verbetering. Serieuze controle is controle die altijd binnen de inrichting aanwezig is, onafhankelijk, én niet 2 handen op één buik zijnd samen met de psychiater. En dat laatste is een collega-medicus en een officier kennelijk wél. Dus geen controle.

7 **KLACHTENBEHANDELING**

(bijvoorbeeld met een onafhankelijke ombudsman).

Zeker als er geen serieuze controle is, zou het toch wel plezierig zijn als je toch ergens je beklag zou kunnen doen om alle rotzooi en ellende wat te beperken.

Een ombudsman, die serieus naar je luistert (bijvoorbeeld omdat hij wéét dat er heel wat te klagen is in een inrichting), die altijd binnen de inrichting is, die (mentaal en financieel) onafhankelijk is van je psychiater en van de inrichting, waar je altijd langs kunt gaan, die ook bij jou langs kan komen als je dat wil en bijvoorbeeld in de isoleer zit, zó iemand zou je situatie wel enigszins kunnen verbeteren. De commissie wil zo iemand niet. ^x De commissie denkt aan een beklagcommissie bij de rechtbank, en dáár zetelt dan een medisch-juridisch specialist. Ook weer net zo 'serieus bezig zijnd' als nu de officier van justitie. De patiëntenraden willen zo'n onafhankelijke ombudsman wél, en hij komt er waarschijnlijk ook, op een andere manier.

8. **ANTI-CLIMAX**

Prof. van Dijk brak een lans, brak werkelijk voortdurend een lans voor betere behuizing. Tapijten in de isoleer?

EINDE RAPPORT

^x Daarom staat op de middenpagina van deze krant een lijst van Klachten-buroos. Maak er gebruik van!

NOG EVEN DIT:

- De machtsstructuur in inrichtingen is zodanig, dat zélf de wettelijke mogelijkheden die er zijn niet worden nageleefd of gebruikt.
- 'n Machtsstructuur leidt automatisch tot machtsmisbruik. En leidt vervolgens tot die onjuiste mentaliteit, of versterkt deze.
- Waar machtsmisbruik is moet die macht worden afgebroken.
- De structuur blijft echter intact. De commissie is zelfs niet bereid die machtsstructuur door derden te laten controleren, en men wil óók geen onafhankelijke ombudsman.

MAAR

- De commissie van Dijk constateert dat de "Rechtspositie van de psychiatrische patiënt volstrekt onvoldoende is geregeld".
- De commissie van Dijk constateert door middel van haar eigen enquête verschrikkelijke wan toestanden ^o

EN

- De commissie doet géén serieuze voorstellen tot verbetering.

Een schandaal. En we zijn wéér 5 jaar verder. Voor sommigen weliswaar buiten de inrichting, maar voor anderen van u en ons binnen de inrichting.

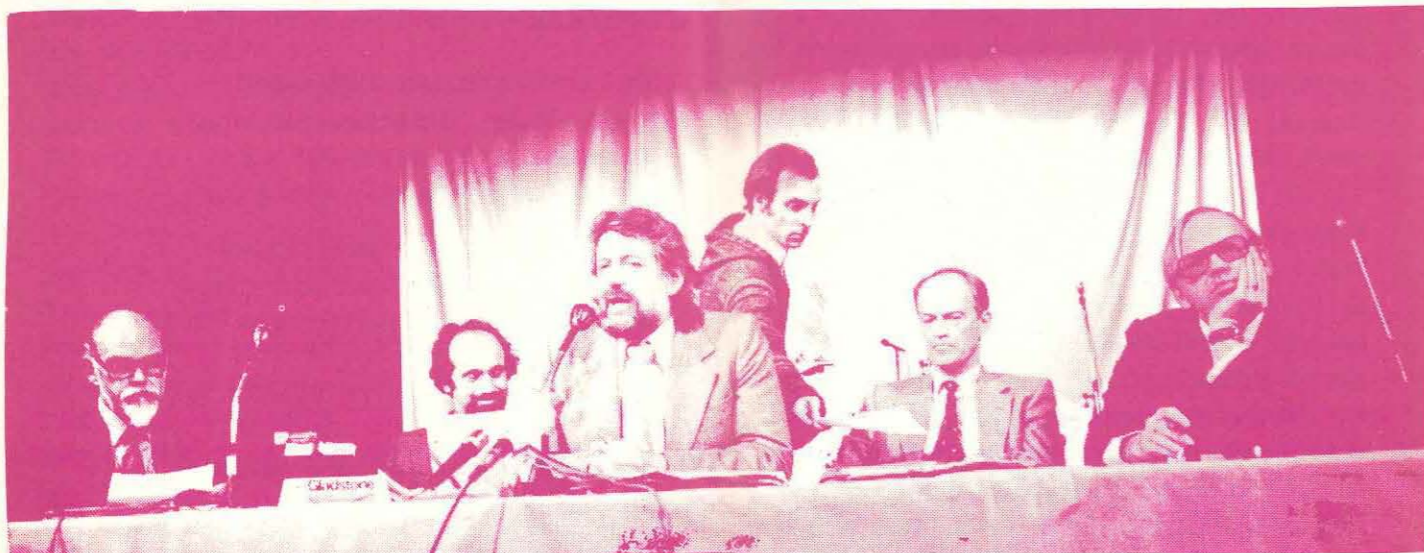
^o Met die enquête was het óók weer wat. Om geruchten van wan toestanden te controleren op juistheid moest men natuurlijk vooral bij patiënten zijn, en

niet alleen maar bij de directie. Echter: de in- en uitgaande post liep via de directie. Niet alle patiënten-vertegenwoordigers kregen dan ook een enquête, en soms ook zijn door patiëntenvertegenwoordigers ingevulde enquête's niet terecht gekomen bij de commissie. In weer andere gevallen moest men invullen onder het toezien van de directie. Dus er zal wel wat zijn weggemoffeld. Bij niet-reageren ontving de directie wél een rappelbrief, de patiënten echter niet, enz. Dit bleek uit een controle-onderzoek van de landelijke werkgroep krankzinnigenwet.

PS: Dit is weer een ander soort zorg: de directie moet er 'zorg voor dragen' dat de patiëntenraad goed kan functioneren. De patiëntenraad krijgt dus géén rechten.

FORUM MET PROF. v. DIJK

De Cliëntenbond Den Haag had op vrijdag 19 oktober een forum georganiseerd over: 'de Rechtspositie van de psychiatrische patiënt, n.a.v. het werk van de Commissie van Dijk'.

In het forum hadden zitting: Prof. W.K. van Dijk zelf; Mr. Velleman, advocaat; Dr. Schudel van de GGD den Haag; en Mr. van Keulen, kantonrechter te Haarlem.

Er was een grote opkomst, en we gingen de straat op om te verhuizen naar een groter zaaltje, elders.

Deze avond zou het definitieve eind-rapport van de commissie van Dijk gepresenteerd worden aan ons als belanghebbenden (patiënten, cliënten, enz.). maar het was nog niet klaar.

Het zal in december of januari klaarkomen.

Wat wel klaar was gekomen, juist de avond tevoren, was het concept eind-rapport.

(Dit is een soort voorlopig eind-rapport, een voorstel tot eind-rapport, vooral bedoeld voor intern commissie-gebruik, geheim voor het publiek dus).

Nu moest dit geheim concept eind-rapport zijn uitgelekt, want de NRC. van diezelfde Vrijdag 19-10-1979 weidde er 2 artikelen aan: één korte samenvatting van de feiten op de voorpagina, een kritisch, commentaar door Kuitenbrouwer.

De voorzitter opende de vergadering nu met de mededeling dat, hoewel het concept eigenlijk niet bedoeld was voor het publiek maar geheim, dit krantenbericht in ieder geval openbaar en publiek is, zodat er deze avond ook publiekelijk over gediscussieerd zou kunnen mogen worden door ons.

Waarover ook zouden we anders moeten praten, als we a. niks nieuws te weten zouden komen en b. het definitieve eind-rapport ook niet meer konden beïnvloeden?

En waarom kwam prof. van Dijk als er nergens over te praten viel?

Maar klopten de feiten nu wel zoals ze in de NRC stonden?

Er waren hier 2 commissie-leden, en géén van beiden sprak de feiten tegen.

De ene, prof. van Dijk, zei niets. In de zaal stond iemand op, dat was het andere com-

missie-lid, die de feiten bepaald niet bestreed maar zich ergens kwaad om scheen te maken.

De spanning zat er in, maar toch: even leek het of we het meeste nu wel gehad hadden. We konden wel allerlei vragen stellen over het concept eind-rapport zoals dat in de NRC stond, maar daar wilde de heer van Dijk geen antwoord op geven. Dat concept hoorde geheim te blijven, en de NRC.-journalist had het ten onrechte openbaar gemaakt, vond hij. Hij verwees systematisch elke keer naar 'de methode Kuitenbrouwer waarin hij niet wilde treden', waaraan hij niet wilde meedoen.

Nu goed, nu goed, maar waarover moesten we dan praten? Er kwam allerlei leed naar boven, er was een moeder wiens dochter 50 keer geshockt was, en we wilden nu wel eens verbeteringen, **VERBETERINGEN**.

We wilden dus weten hoe dat concept of voorlopig eind-rapport eruit zag. Maar Prof. van Dijk bleef zwijgend afwijzen, onverstoorbaar.

Weer kwam er persoonlijk leed, er kwam wat tumult, en het werd chaotisch.

Pas ná de pauze werden we zakelijk en begonnen we langzaam te vermoeden dat er helemaal geen verbeteringen komen.

De NRC o.a. zou dat later bevestigen.

VOOR AMSTERDAMMERS:

Centrum PS is een instelling waar psychosociale hulp wordt geboden door leken-vrijwilligers aan mensen die door andere instellingen niet geholpen (willen, kunnen, durven) worden of die een aanvulling zoeken op professionele hulp. Naast het verlenen van hulp heeft Centrum PS ook een functie als ontmoetingsplaats voor mensen met gelijksoortige ervaringen en moeilijkheden.

De openingstijden zijn maandag t/m vrijdag van 14.00 tot 22.00 uur, zondag van 14.00 tot 17.00 uur.

Centrum P.S. tel 020-240400

nieuwe keizersgracht 14 . A'dam - C

Open opvang (tijdens de openingsuren)

- telefonische hulp en advies
- binnenlopen zonder afspraak, voor de gezelligheid of omdat men omhoog zit

Instuif (iedere vrijdag van 20.00 tot 23.00 uur)

Iedereen kan onaangekondigd komen. Een mogelijkheid om met anderen te praten, spelletjes te doen e.d.

Doe-avond (iedere woensdag van 18.00 tot 22.00 uur)

(i.v. samen koken en eten - Spelletjes of kaart en films)
Praat- en doegroepen, Individueel contact,

zwart centrum

Naar aanleiding van het stukje "Meege- maakt in Schakenbosch", in Gekkenkrant Nr. 35 Aug. '79, wilde ik even reageren. Dit stukje heb ik met verbazing gelezen. Mevr. X heeft 4 jaar lang gewacht om er mee op de proppen te komen. Ik ben hier eveneens 4 jaar, daarvoor was ik er 2½ jaar, met een onderbreking van 2½ jaar thuis.

Nu tussen mijn eerste opname en nu is er wel het een en ander veranderd op Schakenbosch.

Allereerst de opvang.

Ik werd opgevangen door een verpleegster die mij naar bed wees. Weer beneden gekomen was de dokter er al die een babbeltje met mij maakte. Hij werd gevolgd door de dominee, want ook hij is nauw verbonden met de patient hier.

De grote slaapzalen waren verbouwd tot boxen van 3, wat ik al een grote vooruitgang vond in vergelijking met de eerste opname. Maar dat laten we rusten. Uw opvang was miserabel zegt u. Contact met de dokter was er niet, of alleen met een stoot verpleging erbij wat u niet prettig vond. Maar wat daarop volgt in u stukje heb ik met verbazing gelezen.

U heb wel contact met Jan Paul, de psycholoog, en de maatschappelijk werkster. Toen het contact met Jan Paul verbroken werd, smokkelde de maatschappelijk werkster een brief van hem naar u. Dit vind ik een vreemde situatie.

Na zijn vertrek ontving zij u stiekum op haar kamer, ook al absurd. Is het de bedoeling dat een maatschappelijk werkster zoiets stiekum doet?

Wat betreft de arbeidstherapie:

Deze is er gekomen om zoveel mogelijk de terugkeer naar de maatschappij te motiveren.

En dan de huilbui, dat overkomt iedereen weleens, maar dan kun je met de verpleging gaan praten. Die zijn daar in eerste instantie voor. En komt dan zover dat de dokter ingeschakeld moet worden, dan zorgt de verpleging ook daarvoor.

Ik vermoed dat het wel meer gebeurd is want voor een huilbui binden ze je niet vast en vervangen ze ook niet alles in de omgeving voor plastic.

Maar nu Schakenbosch 4 jaar later.

Er wordt en er is wat veranderd.

3 nieuwe paviljoens waar ze werken in groepen van 12 mensen die daardoor een betere begeleiding krijgen. De overige paviljoens worden ook gerenoveerd, zodat men daar ook in groepen kan werken.

Verder is er de bewonersraad die al heel wat bereikt heeft zolang ze bestaat.

De bewonersraad staat tussen de directie en de patienten in.

Nee, zo zwart als uw het ziet is het toch zeker niet.

Als U Uw frustraties kwijt wilt hoeft U hierom het centrum nog niet zwart te maken!

Nu ik onlangs weer in de gelegenheid ben om me los te maken uit een inrichting in het oosten des lands stel ik het op prijs in deze vorm de lezers van de Gekkenkrant van mijn min of meer diep liggende bevindingen verslag te doen.

Omdat eerdere publicaties de nog al filosofisch georiënteerde lezers kon aanspreken houdt ik hiermee de lijn vast en richt me thans in het kort op een verticale lijn die ik meen te hebben opgediept uit de verschillende werken die er verschijnen.

Om te beginnen in de Griekse oudheid was het gesprek wat het dagelijks leven bepaalde, bijna niet los te denken van filosofische onderwerpen.

In de Middeleeuwen was het mode de wijsbegeerte te beoefenen tijdens de college aan de toermalige onderwijscentra.

Thans echter in de moderne tijd wil ik me niet onttrekken aan de indruk, dat het merendeel van de ervaring die nodigt tot beschouwing of die het leven op het gebied van het geestelijk functioneren zo intens raakt, bij de psychiatrische patienten gezocht en misschien gevonden kan worden.

Hopenlijk wijs ik menig onderzoeker hiermee de weg, tot een meer weerbaar leven wat ik inmiddels deelachtig hoop te zijn.

METRAPOLISTIES

(om hardop te lezen)

Dat we in een fanarchisties fasistiese kliniek zitten. We krijgen zo'n kliniek medicijnen, dat er mensen wezen die er napolisch en schizofreen van worden omdat ze in de meest vreemde en rottige nappapolisties sutuwatie gebracht worden in een neofasistiese ukklamie. Fasisme in deze brief.

Het is daar Samapoerroe en dan Metrapolisties.

Als jullie Diachamisties wezen hoe kunnen we jullie dan vertrouwen dat jullie niet corrupt wezen om een andere kattjaap of zo.

De psychiater is altijd al korrupt geweest zonder om de mensen te kommeren dat is om porte gum al ekulisties het verdere uitsoepreren is al wanneer wij geholpen worden om de smerige tulpolistiese gemeenschap en daar niks om te doen krijgt.

Dat er begin gemaakt kan worden gemaakt om van het Nero M-t-f-fasisme en dat het op onze afdeling Metrapolisties is als er een onderzoek is of een aanklacht dan dwepperen het weer weg of dan wordt de persoon gofmejeikig gemaakt.

Moorden met medicinale je kan gespleten worden gemaakt. ik zou maar niet zeggen hoe maar ik geloof dat het al in artikel 28-58-68 stond. 58 denk dat dat is.

Als je ontslagen bent dan halen ze je weer terug om op je geestelijk ellende neer te coabiteren geestelijke ellende om het lichamelijke situwatie te kongoleren en te sebreren.

Komt het ergens terecht van Ich been en Doe ben niechts. Ze willen ons inzaggfroeneren om ons die het nog kan verlaten dat hij inzag vroeg kan komen om de sexlusten van de verpleging op peil te houden. Dan gaat er een druppel.

Wij willen wel weg en we willen niet terugkomen.

VREDE ~RUST?

Zit al 15 jaar in de inrichting. Het is hier een grote bende. Ben lichamelijk gebroken; 53 jaar oud.

Er zijn hier veel zelfmoorden. Een man van ons paviljoen heeft zich opgehangen, en een zijn eigen verdronken.

Er zijn in de loop van die 15 jaar al heel wat zelfmoorden geweest. Ben erg depressief. Mijn moeder is 88 jaar en woont nog in eigen huis. Ben ik thuis dan doe ik boodschappen, maar lig ook veel op bed. De grote klap komt nog als moeder komt te overlijden. Ben enigst zoon en sta dan met alles alleen. Er is voor mij geen oplossing.

Over de B.B.C. hoorde ik de volgende grap:

A girl in a hospital, who burned herself, was proved to be insane.

Als ik nu de Nederlandse gezondheidszorg bekijk en ik maak mee dat ik voortdurend door artsen aan het spit geregen word, dan vraag ik mij af of ik nog eens zal verbranden.

Bij een lichte tandpijn gaat de naald erin en de tand wordt getrokken. Om kort te gaan, als het zo door gaat, houd ik geen tand meer over. Hoe ik in de toekomst van mijn uitkering een kunstgebit moet gaan kopen is mij nog geheel onduidelijk.

Misschien kan het ziekenfonds een minimumkunstgebit gaan invoeren, misschien kan ik met behulp van L.S.D. wat rozijnen gaan eten.

De toekomst zal het moeten uitwijzen.

VRIJWILLIGE ACTIVITEITEN

ARBEIDSTHERAPIE IN SANCTA MARIA

actieve vrijwilligers

Is arbeidstherapie nu therapie of niet, vroegen we ons af in het vorige artikel over de arbeidstherapie in Schakenbosch. In Sancta Maria heeft men een afdoende oplossing voor dit probleem gevonden. 'Afdeling activiteiten' is de nieuwe naam die men de arbeidstherapie hier heeft gegeven.

Een groot, laag, vrij nieuw gebouw, met zes zalen rondom een centrale hal, waarin de resultaten van al die activiteiten liggen opgestapeld. Een mengeling van chocolade- en eau de cologne-geuren.

Elke zaal heeft een afdeling nijverheid, waar o.a. gebreid en geweven wordt, en een afdeling industrieel werk: een soort lopende bandwerk, maar dan zonder lopende band.

Op zaal zes, waar we onze rondgang beginnen, doet bijna iedereen een halve dag aan nijverheid en een halve dag industrieel werk.

Een mevrouw die een sjaal zit te breien vertelt dat ze de boel hier ook wat onderhoudt: ramen lappen, w.c.'s schoonmaken.

- Doet iedereen ook schoonmaakwerk hier? vragen wij.
- Nee, dat zijn er maar een paar. Dat komt. ik heb dit werk vroeger altijd gedaan he, huishoudelijk werk bij een mevrouw in dienst.
- Wat gebeurt er met die sjaals als ze af zijn?
- Nou, dan worden ze hier verkocht tegen materiaalkosten. Je kunt hem ook zelf kopen.
- Doet u dat?

Deze vraag werkt haar op de lachspieren,

- Welnee, wat moet ik daar nou mee!

"Ik ben hier al 10 jaar, maar ik ben er niet elke dag, want ik loop vaak weg. Maar ik moet altijd weer terug hierheen. Soms hou ik het niet uit en dan ga ik weg".

"Ik zit hier ongeveer 10 jaar. 's Middags vouw ik postpapier, zoals dit en 's morgens werk ik aan de creatieve tafel, breien en handwerken en zo. Eigenlijk vind ik het allebei vrij vervelend om te doen, breien gaat je ook wel eens vervelen, maar het is moeilijk om wat anders te krijgen. Je moet hier wel altijd komen. Ook al heb ik weleens geen zin, ik moet er wel naar toe. Maar je wordt hier nooit gehaast, je hoeft nooit snel te werken en er zijn ook lange pauzes, maar dat moet ook wel, anders hou je het niet vol".

teveel inzicht

De activiteitenleider van zal drie en vier, waar we nu heengaan, noemt dit betalingsstelsel een restant van vroeger dat beter afgeschaft zou kunnen worden. "De meesten komen het niet eens ophalen".

Hoe ziet hij arbeidstherapie?

- Het belangrijkste is de mensen te motiveren: het gaat niet echt om het werk, maar het is goed voor je. Dat lukt niet altijd. Sommige mensen hebben toch te weinig inzicht in hun ziektebeeld om het nut van het werk in te zien (dit was serieus bedoeld).

Het industriële werk op deze zaken bestaat uit ballpens in elkaar zetten, en etiketten op eau de cologneflesjes plakken.

- De meeste mensen vinden dit prettig werk. (verbazing van onze kant). Het gaat automatisch, je hoeft er niet te veel bij na te denken, en je ziet gauw resultaat. Het liefst zou je ieder iets naar z'n capaciteit aanbieden, maar dat lukt niet. Er gaat zoveel machinaal, in de fabrieken, dat je blij mag zijn als ze iets voor je hebben. Winst is er ook niet bij. Kijk dit industriële werk moet je zien als de basis. Vandaar uit ga je werken aan de persoon.

Men blijkt hier te werken met een puntenstelsel dat op de sociale werkplaats is afgestemd. Als je een bepaald aantal punten haalt, mag je naar de sociale werkplaats. De mensen worden beoordeeld op kwaliteit en hoeveelheid van het werk dat ze afleveren, hun houding tegenover materiaal, huisregels e.d., en de manier waarop ze werken.

"Het is hier wel gezellig en het is beter als niks doen. Je moet wat omhanden hebben. Ik ben nou doekjes aan het inpakken, maar je kunt wel ander werk krijgen, pennen in elkaar zetten en met die flesjes of wat anders. Maar ik wil gauw weg, ik heb alleen nog geen huisvesting, dat zijn ze aan 't zoeken".

Een meneer die een wollen hond aan het maken is, heeft het hier meer naar zijn zin dan op Vogelenzang, waar hij gedwongen haarspelden moest maken.

- Hier hoef je iets niet te doen als je er geen zin in hebt.

Ik heb eerst een tijd in de tuin gewerkt. Het moeilijkste is om niet teveel na te gaan denken over de problemen waarvoor je hier zit. Dat lukt niet altijd. Praat hij wel over die problemen, met de psychiater bijvoorbeeld?

- Dat lukt niet zo makkelijk zo makkelijk om die te pakken te krijgen. Die zie ik heel weinig.

vrijwillig

?

Over de vraag of arbeidstherapie vrijwillig is of niet, moet hij lang nadenken. We merken dat de meeste mensen hier daar eigenlijk niet zo bij stilstaan. Ze komen gewoon omdat het in hun behandelingspakket zit, en vragen zich niet af of ze ook weg kunnen blijven. Na lang aarzelen zegt hij:

- Ik geloof niet dat het vrijwillig is, maar er is wel overleg mogelijk.
- Als je beslist weigert en zegt dat het niet goed voor je is, kun je er wel onderuit.

"Ik ga liever naar de arbeidstherapie dan op de afdeling te moeten zitten, want daar ver-
veel ik me dood. Hier gaat de dag sneller.

Ik vouw tegenwoordig de hele dag postpapier. Ik heb wel aan de creatieve tafel gewerkt,
maar ik kreeg geen leiding en toen ben ik ermee gestopt, maar ik wil het nog wel weer
gaan doen.

Het is wel een verschil met gewoon werken, alles gaat hier langzamer.

Je hoeft niet vlug als je 't maar goed doet. Ik ga verder nog naar bewegingstherapie en
muziektherapie, maar dat zie ik niet zo zitten, een beetje op een trommel slaan of op een
fluitje blazen. Nee, dan zit ik liever hier. Ik ben hier nou al een tijd, dus ik denk dat ik
wel gauw aan de beurt ben om naar huis te mogen, ik wacht maar af".

geestdodend tijddodend

Tenslotte praten we nog even met Dhr.
Jansen, die het hoofd is van de af-
deling activiteiten. We vragen hem
wat hij als het doel van arbeidsthe-
rapie ziet.

Hij is erg voorzichtig in zijn ant-
woorden, bang voor negatieve publi-
citatie, wat Sancta Maria de laatste
tijd nogal heeft gehad.

- Belangrijk is: de mensen moeten
de dag doorkomen. Ze zijn erg pas-
sief, als ze niet ergens aangezet
worden blijven ze zitten.
Verder worden ze erg verbaal be-
naderd, er wordt al zoveel ge-
praat met de mensen; arbeids-
therapie is hierop een belangrijke
aanvulling.

"Ik kom hier al 15 jaar vanaf dat het hier opgebouwd is. Ik werk hier vier halve dagen,
dinsdags ben ik vrij. De rest van de tijd doe ik licht werk op de afdeling, zoals stoffen en
afwassen. Ik ken de mensen niet zo goed, wel van gezicht, maar van naam niet. Ze zeggen-
niks tegen je. Zolang ik het werk hier nog kan doen, ben ik blij dat ik het doe".

Toch hebben we van de mensen over
al die verbale therapie niet zoveel
gehoord. Aan overige therapieën
hoorden we voortdurend bewegings-
muziek- en creatieve therapie
noemen, en eens in de drie weken
een groepsgesprek op het pavil-
joen. Van de 600 bewoners komen
er zo'n 240 in de hal voor a.t.

"Elke morgen doe ik handwerken en 's middags dit (postpapier vouwen).
Handwerken doe ik liever. De dokter besliste dat ik naar de arbeidstherapie moest. Eerst
halve dagen, om te wennen, en toen moest ik hele dagen gaan werken. Het is hier wel een
prettige zaal".

"Ik doe hier van alles. Ik zat eerst op de afdeling, toen werd ik hier naar toe gestuurd.
Als ik maar wat te doen heb is het mij wel goed, maar het werk is flauwekul, pennen in
mekaar zetten, doekjes inpakken en zo.
Het is meer tijdverdrijf zodat je bezig bent".

enquete

Het nummer van 'Duinsprietten over de a.t.
dateert uit mei '77.

Er staan ook de uitslagen in van een enquete
die toen is gehouden.

Een greep hieruit: 67% vindt dat arbeids-
therapie moet blijven zoals het is, 25%
vindt van niet. ?

74% werkt er met plezier, 14% niet.

Verder vindt 46% het een vorm van bezig-
heid, 12% vindt het een bijdrage tot ge-
nezing.

De achterliggende heilzame motieven
dringen kennelijk ook hier niet tot alle be-
woners door. Men blijft ze vooral uit de
mond van de therapeut horen.

gedicht van een ontoerekeningsvatbare

Zeg, dokter, vertel eens,
waarom steeds weer
hoor ik Rutten en jij,
nooit eens u of mijnrheer?

Zeg, dokter, vertel eens,
waarom u mij hier laat,
niemand echt met mij praat,
mij gewoon in de isoleer laat.

Zeg, dokter, vertel mij,
waarvoor u zo vreest,
ik ben toch geen beest.
Laat mij toch mij.

*Ik heb toch het recht
om mezelf te zijn,
ik heb toch ook recht
op vrijheid en geluk.
Waarom maakt u
mijn leven stuk?*

*Omdat ik vertik medicijnen te slikken,
ik verder ook tegen de keer in ben,
zegt u, laat u mij stikken.
En omdat ik voorzichtig ben
met het eten en drinken
begint mijn gewicht te slinken.*

*Ook ik wil vrij zijn,
bestaan veranderen in leven,
liefde nemen, liefde geven,
leven zonder al te veel pijn,
redelijk gelukkig zijn.*

*Ik zal niemand vermoorden,
geen mens pijn doen met woorden.
Waarom vindt u het zo raar,
dat ik denk, voel en ervaar
zoals zovelen mét mij?*

*Mensen, weest maar écht bang:
voor moord krijgt u een jaar,
voor diefstal levenslang.*

*Deze man staat hier voor diefstal,
maar misschien morgen al
pleegt hij een afschuwelijke moord.
Geloof mij op mijn woord:
hij moet in de isoleer,
want behandeling heeft geen zin meer
en hij is een onruststoker.*

ONDER 'T SPAN

De afgelopen week was er een programma van de VPRO op de t.v., daarin liet men zien hoe er een gevangene op de "fiets" gebonden werd. Toen dacht ik er meteen bij, nu nog het bed in een piepklein kamertje en de deur op slot.....
Ik zag mezelf weer liggen 5 jaar geleden op St. Anna in Venray.

'n Piepklein kamertje, onder span, de deur op slot en geen bezoek....
Hoe noem je die therapie?? Is dat 'n therapie?? Of is dat straf??

Door allerlei omstandigheden draaide ik door, op 19 jarige leeftijd deed ik aan zelfpijniging. De redenen waardoor ik doordraaide en de manier waarop ik mezelf pijnigde doet hier niet ter zake.
In juni 1974 werd ik opgenomen op St. Anna te Venray op afd. St. Jan. Ik kwam toen uit het ziekenhuis van Roermond afd. psychiatrie en kreeg daar een stoot pillen. Op St. Jan werd al ras geminderd en hoe: op 'n gegeven moment had ik alleen nog nozinan. Dat minderen vind ik prima, maar niet zo snel. Ik had een paar gesprekken met 'n therapeute, mevr. Swinkels. Maar ik deed mezelf pijn en ze wisten zich geen raad met mij. Na weken met me gepraat te hebben ging ik onder span. Toch bleef men me behoorlijk behandelen. Het enige idiote blijven de woorden: "Onder span heb jij geen nozinan nodig". En er kwam dan geen mevr. Swinkels.

Door m'n zelfpijniging kwam ik in het ziekenhuis terecht. Toen ik al bijna beter was kwam Jan B. met 'n patiënte van St. Jan op bezoek. Er werd niets gezegd tot op 'n gegeven moment de patiënte zegt: "Jij komt niet meer bij ons terug, jij gaat naar St. Pieter". Ik zeg tegen Jan: "Is dat zo?" Jan zegt: "Ja". En toen hun wegwaren pijnigde ik mezelf weer. Maar toen ik zover opgeknapt was (lichamelijk) werd ik door 'n ambulance naar St. Anna gebracht, naar St. Jan.
Anne Bles doet de deur open en zegt heel ha(r)telijk: "Die moeten we hier niet hebben". Maar ik moest me aankleden en werd door Anne naar St. Pieter gebracht. We kwamen daar aan, Anne praatte met zr. Bonans en ik werd door 2 anderen mee naar boven genomen, picama aan en onder het span, op 'n klein kamertje en de deur op slot.

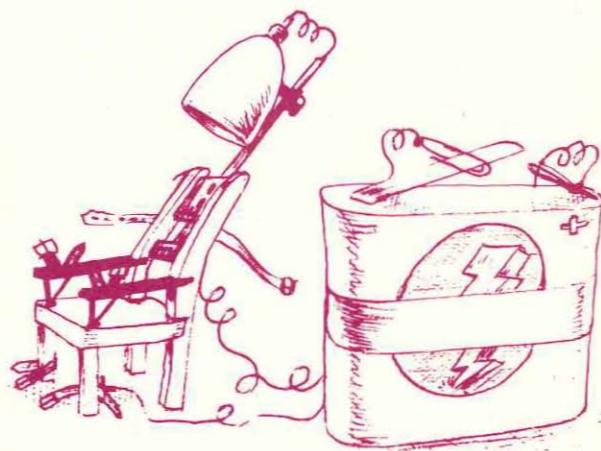

Over St. Pieter zou ik 'n boek kunnen schrijven.

- De patiënten hebben niets te vertellen.
- De leerlingen hebben niets te vertellen.
- De gediplomeerden hebben weinig te vertellen.

Wie dan wel? De psychiater, de heer Hermans, ik vond hem er eng uitzien en hij zei steeds mm en keek naar het plafond. De hoofdzuster, zr. Bonans. Enkele lang gediplomeerden, Mieke Min en Els (daar weet ik de achternaam niet meer van).
De laatste 3 zou ik aanraden, als ze er nog werken, eens 'n tijd ander werk te doen. Ze zijn automaten die helemaal geen rekening houden met de gevoelens van mensen.

Er wordt bedreigd met 't span en gewerkt met het span. Dat was 5 jaar geleden zo en dat zal nog wel zo zijn.

En 't machientje: Het werkt elektrisch, je wordt geschokt, maar je wordt niet verdoofd, je raakt niet weg. De psychiater praat erbij. Bij elk tikje tegen je slaap zegt hij een woord. Aan allebei de slapen zegt hij 1 zin. Elk tikje is een dreun. Kun je nagaan hoeveel dreunen je krijgt. Tegen mij zei hij niet wat hij deed en waarom hij het deed. Tegen een medepatiënte had hij gezegd dat hij dingen uit haar hoofd haalde die niet goed waren. Hij dacht zeker met debielen te doen te hebben. Is dat therapie?? Straf?? Gedragstherapie??

Ik zou hier graag antwoord op hebben.

Maar iedere keer als ik mezelf gepijnigd had ging ik onder span. En 1 x kwam Hermans met zijn machientje.

Als ik onder span lag.

Werd ik er 's morgens onderuit gehaald, mocht m'n behoefte doen op 'n postoel en onder begeleiding in bad. Dan ging ik er weer onder.

's Middags mocht ik ook even op de postoel. Ze kwamen me eten en m'n pillen geven en verder kwam er niemand. Of m'n dekens van 't bed gegleden waren of dat ik moest plassen. Pech gehad. Ik kon roepen als een idioot. Pech gehad. Er kwam niemand.

Ik had m'n psychiater 1 x gezien voor hij met 't machientje kwam.

Ik kwam z'n kamertje binnen en mompelde goedendag.

Hermans zei: "Zeg 't maar mm".

Ik zeg: "Dokter ik voel me zo gespannen".

Hermans zegt tegen Bonans: "Wat krijgt ze?"

Bonans zegt: "4 x 20 librium".

Hermans zegt: "Maak er maar 4 x 50 van".

En ik kon gaan. Belachelijk!!

En dan zaten er 74 patiënten op 1 hoop verdeeld over 3 à 4 units. De patiënten mochten niet met patiënten van de andere unit praten.

Je ondergoed lag op de linnenkamer en elke dag lag er 1 broekje op je bed. 1 x in de week mocht je in bad. enz. enz. enz. enz.

Ik vond 'n pot pillen en slikte ze in. Werd onder span gelegd. Effe later weer er onderuit gehaald. Kreeg een heleboel kleren aan en werd in een rolstoel gekwakt. Op de poli werd er van alles gedaan. Toen ging ik weer onder span en raakte bewusteloos. Ik was bijna dood. En dat was mijn redding.

Ik kwam bij op afd. Sonnevilla, een kleine somatische afdeling op 't terrein. Er werd me beloofd dat ik niet meer naar St. Pieter terug hoefde. Ik kwam van de pillen af, heb nog 'n korte tijd valiumspuiten gehad, omdat ik zo gespannen was dat 't bed meeschudde.

Ik werd zienderogen beter, en voelde me ook beter. Door inzet van Nel Gielen kreeg ik 'n betere psychiater. En ik kwam op Huisje 5. Dat was een kleine afdeling met + 8 vrouwen en het was wat meer psychotherapeutisch. Kort nadat ik weg was is die afd. gesloten (heel jammer). Er waren zogezegd geen vrouwen op St. Anna, die geschikt waren voor Huisje 5.

November 1975 werd ik van St. Anna ontslagen.

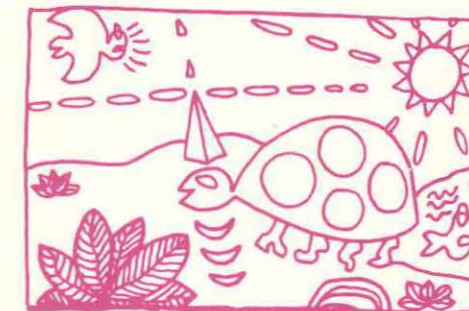
December 1976 dreigde het weer mis te gaan. Ik wist dat ik me moest laten opnemen. Maar ik was bang voor 'n 2e St. Anna. Onterecht.

Januari 1977 werd ik opgenomen op Duin en Bosch in Castricum afd. Westlingen 8. Het was geen 2e St. Anna.

- Er werd met je overlegd als je medicijnen nodig had.
- Je ging er niet onder 't span, die hadden ze niet.
- Ze hadden wel isoleercellen, daar ben ik nooit in gedwongen.
- Er werd niet bedreigd.
- Er werd veel gepraat.
- Er was ook geen machientje.

Ik pijnigde mezelf weer, maar werd niet gestraft. En ook niet genegeerd. Ik ben er op verschillende afd. geweest.

Januari 1978 werd ik ontslagen. Men heeft ontdekt dat ik een lichte vorm van epilepsie heb en dat dat met de zelfpijniging te maken heeft. Vanaf september 1977 slik ik tegretol en sindsdien gaat 't prima.

Ik zie de bomen weer als bomen. De natuur als de natuur. Ik ben blij dat ik leef en ben gelukkig. Ik ben in 1978 weer opnieuw geboren. Ben nu meer als 'n jaar actief in de vrouwenbeweging en sta daar helemaal achter. Ik groei zo hard dat ik 't zelf soms niet bij kan houden.

En soms denk ik, ben ik dezelfde die in 1974 onder span lag, op 'n klein kamertje, met de deur op slot omdat ik mezelf gepijnigd had. En toch is dat zo en dat ik er zo overheen ben gegroeid dat dank ik voor 'n gedeelte aan het lot/ dr. Sonnevil/ Duin en Bosch/ Irma en René/ de Vrouwenbeweging en m'n vriendin waar ik mee samenwoon en voor een groot deel aan Mezelf.

Reacties zijn welkom. Mijn adres is bij de redactie bekend.

ER ONDER UIT!

"gekken," discussie

Regelmatig horen we van mensen dat de naam van de krant hen niet bevalt, dat ze daarom de krant niet lezen.....

Jammer, vinden wij.

En nu kwamen er 2 brieven binnen over dit onderwerp.

Bij deze willen we de discussie over de naam van de 'Gekken'krant weer aanzwengelen.

Waarom vindt U de naam van de krant niet goed en waarom wel?

Wij, de bewonersraad St. Bavo vinden de naam "Gekkenkrant" minder geslaagd om het zachtjes uit te drukken!!
Kunnen jullie geen andere naam bedenken!!!
Je zet de naam van je eigen blad letterlijk voor gek.
De bewonersraad St. Bavo heeft er belang bij en vele medebewoners.

Velen in mijn omgeving willen niets van uw krant weten en dit alleen vanwege de benaming van het blad.
Ik persoonlijk heb niets tegen de inhoud van de krant en heb ook niets tegen U als organisatie. Dat wat mij dwars zit is, dat ik mij als pispaal moet laten gebruiken vanwege de benaming van uw krant. Ook zult U inmiddels wel weten dat ik voorzitter ben van de Bewonersraad van St. Servatius. Al drie jaar wordt tegen mij geklaagd over de benaming van uw krant en ik vind het erg vervelend om voor U als pispaal te worden gebruikt. U bent al vaker door patiënten, expatiënten en anderen aangevallen over de benaming van uw krant en toch bent U blijkbaar niet van plan de naam van uw krant te veranderen.
Als U niet van plan bent te gaan denken over een andere benaming wordt het tijd dat anderen eens gaan beraden hiertegen stappen tegen te gaan ondernemen.

GEZOCHT

Boekhouder/ster voor de Gekkenkrant. Wie heeft tijd en zin om ons op die manier te helpen $\pm \frac{1}{2}$ dag in de week. Wij werken allemaal onbetaald. In Januari zitten we zonder boekhouder, dus wil je zo spoedig mogelijk reageren? Bel of schrijf naar het bekende adres, of bel anders Frits van de Gekkenkrant op: tel. 020 - 867733.

KREATIVITEIT ONDER DE

Maak zelf een van deze (of beide) kerstverhalen af.

Hoe gekker hoe beter ! !

De beste inzendingen komen in aanmerking voor plaatsing in een gerenomeerd tijdschrift, namelijk de 'Gekkenkrant' !

1. Met een knal sloeg de deur van de isoleer dicht. 'Zo, gaat u hier uw zonden maar eens overpeinzen' hoorde mevrouw de Vries de stem van de broeder nog aan de andere kant van de deur. 'Het geeft geen pas de knusse kerstsfeer zó te verstoren !'
Ze giechelde. Nou ja, in de isoleer, dat had ze er zelfs nog wel voor over. Want ze had die duffe bedoening toch maar even mooi op stelten gezet.
In gedachten, stil nagenietend, ging ze nog eens na hoe het gelopen was.

2. Hoe komt hij hier nu terecht?

Hier in het bos waren allemaal kerstbomen zonder versieringen, maar met échte sneeuw, die écht koud was. Hier leek álles wel echt. Maar Kertmis is toch niet het beste moment om weg te lopen.

BYEENKOMST

voor de 'Gekken'krantlezers, leden van de Klüentenbond en andere zwervers.

Neem uw mondharmonica mee, vergeet anders uw blokfluit of gitaar niet.

Maak zelf gedichten, draag ze voor, of vertel wat u altijd al wilde vertellen.

Of kom gewoon kijken en luisteren.

FILM - MUZIEK - POËZIE - KAARTEN - KLETSEN - DRINKEN.

**WAAR: In de Raadskelder Pauwstraat 7 UTRECHT
naast de RASA**

**WANNEER: Zaterdag 22 december 1979
van 11 tot 5 uur s'middags**

Wilt u nog iets weten?

Bel Frits van de Gekkenkrant 020-

867733

KLACHTEN- en INFORMATIEBURO'S PSYCHIATRIE

ROTTERDAMSE adviesgroep psychiatrische patiënten
1e Middellandstraat 103
spreekuur: donderdag van 19 - 21 uur

Klachten- en informatieburo DEN HAAG
Wijkcentrum de Regenvalk
Weimarstraat 69

spreekuur: woensdag van 19 - 21 uur, tel. 070 - 469543, toestel 18

Projectgroep psychiatrische patiënten GRONINGEN
Grote Kruisstraat 41 - 43, tel. 050 - 134707
spreekuur in Beileroord: woensdag 16.30 - 17.30

Werkgroep Terecht houdt 2 spreekuren:
in HAARLEM: maandag 19.30 - 21 uur,
p/a buro voor rechtshulp,
Wilhelminastraat 9, tel. 023 - 319029 (alleen tijdens spreekuur)
ook kun je schrijven naar postbus 6289, Haarlem

in NOORDWIJKERHOUT: maandag 19.30 - 21 uur
wijkcentrum Herenweg 9
Noordwijkerhout

Informatie- en Klachtenburo psychiatrie AMSTERDAM
Rozengracht 105
spreekuur woensdag 17 - 19 uur, tel. 020 - 255956

Werkgroep psychiatrie zuid EINDHOVEN
't Moefke, Rivierstraat 36
spreekuur: maandag 19 - 21 uur
dinsdag 10 - 13 uur
woensdag 10 - 13 uur
tel. 040 - 519256

Klachten- en adviesgroep psychiatrie UTRECHT
Lange Nieuwstraat 77
spreekuren: dinsdag 10 - 12 uur
donderdag 17 - 20 uur

ook kun je schrijven naar antwoordnummer 844, Utrecht
(je hoeft dan geen postzegel te plakken)

Het spreekuur van de wetswinkel in het Willem Arntshuis is op
vrijdag van 9.30 - 12 uur.

Werkgroep psychiatrie BREDA
p/a J.A.C., Catharinastraat 7, tel. 076 - 222590

Klachten- en informatieburoos psychiatrie ondersteunen patiënten/kliënten die:

- een of meerdere klachten hebben over verblijf en behandeling, zoals klachten over machtiging, therapie, dwangbehandeling, medicijnen, dossiers enz.
- iets willen weten over hun rechten

- binnen de inrichting niet serieus genomen worden met hun klacht(en)
- die problemen hebben met instellingen voor nazorg (bijv. SPD, GGD)
- problemen hebben met geld (uitkeringen)
- problemen hebben met ziekenfonds, arbeidsburo en huisvesting

rotterdam

den haag

groningen

haarlem

noordwijkerhout

amsterdam

eindhoven

utrecht

breda

BIJVOORBEELD

Wie kunnen er terecht bij de Klachten- en Adviesgroep Psychiatrie Utrecht

De Klachten en Adviesgroep Psychiatrie is zowel bedoeld voor mensen die opgenomen zijn in een inrichting, psychiatrische afdeling algemeen ziekenhuis, halfweghuis e.d. als voor ex-patiënten/kliënten, die na hun ontslag ten gevolge van hun opname problemen ondervinden. Ook kunnen bij ons mensen terecht met klachten over hun psychiatrische of psychologische behandeling, zonder dat ze daarvoor zijn opgenomen; de zgn. ambulante geestelijke gezondheidszorg dus.

U kunt bij ons terecht met klachten en vragen over o.a.:

rechtspositie: - als u wordt bedreigd met een gedwongen opname
- als u die al heeft
- als er ondanks uw vrijwillige opname allerlei dwangmaatregelen tegen u worden genomen

behandeling: - als u vindt dat u onjuist of misschien wel helemaal niet behandeld wordt
- als u er niet mee akkoord gaat dat u niets over uw behandeling te zeggen hebt

medicijnen: - als u wat meer wilt weten over al die pillen die u slikt

dossiers: - als u vindt dat er onzorgvuldig met vertrouwelijke gegevens van u wordt omgesprongen
- als u wel eens inzage wilt hebben in alles wat er over u is vastgelegd

AWBZ: - als u te veel "eigen bijdrage" moet betalen

therapie: - als u klachten hebt over wat u momenteel geboden wordt

UTRECHT

en u eens wilt praten over andere mogelijkheden

nazorg: - als u na uw ontslag in een luchtledig terecht komt
- als u ten gevolge van uw opname problemen krijgt met werk, huisvesting, rijbewijs, verzekeringen.....

sociale - als u klachten of vragen hebt met betrekking tot uitkeringen: - ziekenfonds, bedrijfsvereniging.....

Wat u verder nog over ons moet weten:

- De Klachten en Adviesgroep Psychiatrie bestaat uit vrijwilligers, waarvan velen in Cliëntenbond, Gekkenbelangengroep, Release of Wetswinkel ervaring hebben opgedaan met problemen op psychiatrisch terrein.
- in ons team werken een aantal ex-patiënten/kliënten mee
- de Klachten en Adviesgroep Psychiatrie is onafhankelijk
- u kunt direct bij ons terecht
- wij zijn gratis
- wij zullen zorgvuldig omspringen met en geheimhouding betrachten over hetgeen u ons toevertrouwt
- u blijkt zelf bepalen wat er verder gedaan wordt.
Zonder uw toestemming ondernemen wij geen stappen en winnen wij geen informatie in.

Waar en wanneer kunt u bij ons terecht....

- twee keer per week is er spreekuur. Elke dinsdagochtend van 10 tot 12 uur en elke donderdagmiddag/avond van 5 tot 8 uur op de Lange Nieuwstraat 77 (buslijn 2) in Utrecht.
- kunt u zelf niet komen, schrijf dan aan de Klachten en Adviesgroep Psychiatrie, antwoordnummer 844 in Utrecht. U hoeft dan geen postzegel op de brief te doen.
- Zo nodig kunnen we op verzoek bij u langs komen
- Vanaf januari '80 hopen we ook telefonisch bereikbaar te zijn op bovenvermelde uren.

plannen voor

Op een morgen wandel ik, na de stedenbouwkundige ramp van Hoog-Catharijne achter mij gelaten te hebben, door de fraaie Utrechtse binnenstad. Het is 14 november 1979 en na meer dan een jaar is er weer een landelijke vergadering van patiëntenraden. Rond 11 uur zijn zo'n 25 patiëntenraden aanwezig, die toch gauw zo'n 15.000 mensen vertegenwoordigen. Psychiatrie is tegenwoordig populair: er dwaalt een kameraman van een aktualiteitenrubriek door de zaal. Niet iedereen wil worden gefilmd. Het zou leuk zijn als deze belangstelling zich eens omzette in een betere bescherming van de rechten van psychiatrische patiënten. Het gekkenrecht is nog geknecht.

Over het verminderen van onrecht in psychiatrische inrichtingen gaat het vandaag. Dit moet in de toekomst o.a. bereikt worden door een onafhankelijke klachtenbehandeling. Officieel is klachtenbehandeling één van de eisen voor erkenning van inrichtingen, anders geen poen. Er is geen klachtenbehandeling en ze krijgen nog steeds poen.

Welke plannen voor een onafhankelijke klachtenbehandeling zijn er op het moment?

De Nationale Ziekenhuisraad (NZR) heeft in oktober '78 een commissie gevormd om te adviseren over "taak en plaats van patiëntenvertrouwenspersonen" in inrichtingen. Zo'n woord wil je afkorten: pvp. Ombudswerk is een andere naam voor hetzelfde.

In deze commissie is gepraat over een onafhankelijke instantie voor de behandeling van klachten over verblijf en behandeling.

Nieuw is bij deze plannen dat 5 patiëntenvertegenwoordigers hebben meegepraat. Zij vertegenwoordigen patiëntenraden, Cliëntenbond en Pandora.

Aan de andere kant van de tafel zaten directies en de zo nalatige inspectie. Deze onderhandelingen hebben geleid tot een gezamenlijk voorstel over klachtenbehandeling.

Op deze landelijke bijeenkomst worden de aanwezige patiëntenraden gevraagd naar hun opinies over dit voorstel.

Het uitgangspunt van de patiënten in deze commissie is geweest: elke patiënt(e) moet de wettelijk gegarandeerde mogelijkheid hebben om klachten over verblijf en behandeling in te dienen bij personen die van de inrichting onafhankelijk zijn. De commissie is hiermee akkoord gegaan. In een toelichting op het voorstel wordt gezegd dat een onafhankelijke patiëntenvertrouwenspersoon hoort bij een onafhankelijke patiëntenraad én een vast ingesteld spreekuur van een sociaal-juridies bureau.

Een onafhankelijke pvp betekent dat directies hem of haar niet naar believen kunnen ontslaan, zoals bijv. gebeurde in Heiloo, St. Willibrordus. Voor toe-

klachtenbehandeling

komstige conflicten tussen pvp en de inrichting wordt gedacht aan een geschillencommissie.

Om tot een onafhankelijke klachtenbehandeling te komen blijkt ook de onafhankelijkheid van de patiëntenraad zelf van belang. Anders komt de directie of verpleging via de achterdeur weer naar binnen. Iedereen ziet op deze dag wel het belang in van samenwerking en taakverdeling tussen patiëntenraad en pvp. Herhaaldelijk wordt benadrukt dat een pvp niet kan werken zonder het vertrouwen van de patiëntenraad.

Over de bereikbaarheid van zo'n persoon wordt in het voorstel niet veel gezegd. In de discussie werd duidelijk dat een pvp dichtbij de patiënten en er vaak zal moeten zijn.

De een zegt 3 dagen, de ander 5. Waarom niet continu?

Iemand in de zaal merkt op: wat stelt nou één patiëntenvertrouwenspersoon op bijv. 800 personen voor?

Naar onze mening zijn de bereikbaarheid van één persoon alsmede de huidige machtsverhoudingen binnen de inrichtingen redenen om te pleiten voor een patiëntenvertrouwensteam.

Een pvp zal voor vele vuren komen te staan en zal niet alleen een gevoelig oor maar ook een dikke huid moeten hebben.

Een leeuw met 5 poten eigenlijk. Aangezien er niet zo veel leeuwen rondlopen met deze kenmerken, moet verwacht worden dat hij/zij een goeie kans loopt om fijngedrukt te worden binnen de structuur van de inrichting. Er nog steeds van uitgaande dat zo'n persoon werkelijk opkomt voor de belangen en het welzijn van de patiënten.

Op deze bijeenkomst komt ook aan de orde wanneer een klacht ontvanke-lijk is, dat wil zeggen: wat is een serieuze klacht?

Pandora (Hans van der Wilk) zegt dat je niet van te voren moest vastleggen wat een klacht is. Op elke klacht moet serieus worden ingegaan. Ja, maar wie beslist er nou of een patiënt(e) weg kan als de dokter het niet meer beslist? Het is natuurlijk zo, dat als je vrijwillig in de inrichting bent dat je dan kunt gaan wanneer je wilt. Veel mensen realiseren zich dat nog niet. Maar met een machtiging is het zo dat voor verlenging hiervan een 2e psychiater komt aanrijden. Helaas is dit meestal een goede bekende van de 1e psychiater en geen geziene gast van de patiënt(e). Dit moet zo veranderen dat de betrokkene zelf, eventueel met bemiddeling van de vertrouwenspersoon, zelf een onafhankelijke psychiater kan kiezen. (Zouden die eigenlijk makkelijk te vinden zijn?) Het is nu zo erg, dat machtigingen vaak gewoon buiten de mensen om worden afgegeven.

Uit het voorstel blijkt dat een pvp zich niet zal hoeven vervelen: onafhankelijke klachtenbehandeling, informatie geven (mis-schien doorverwijzen) en wantoestanden binnen de inrichtingen sinjalieren. (Wij raden hem/haar dan ook een onafhankelijk abonnement op de 'gekken'krant aan).

In de discussie wordt opgemerkt dat zo'n persoon wel over de nodige bevoegdheden moet beschikken. Als voorbeeld wordt genoemd het bewerkstelligen van het opschorten van (straf) maatregelen. Deze bevoegdheden komen er in het voorstel (nog) niet uit.

Sommige patiëntenraden vinden dat een pvp al bestaansrecht heeft als deze wat controle kan uitoefenen in een inrichting. Of alleen maar kritiese vragen stelt. Het is nu gebruik dat in geval van klachten verpleeghoofden en psychiaters elkaar niet afvallen.

De patiënt is zwak, niet ziek en wordt hopelijk niet misselijk. Zelfs als je bij een klacht gelijk krijgt, kan dit nogal eens onprettige gevolgen hebben.

Een van de grote struikelblokken is volgens Pandora dat werkers geen kritiek kunnen verdragen. Ook zijn zij geneigd (gewend?) om bemiddeling door derden af te doen met het doorzichtige smoesje dat dit schadelijk zou zijn voor de 'therapeutische relatie'. Maar daar deze relatie nogal ongelijk is, zou een klachtenbehandeling dit, naar zijn mening, moeten compenseren.

Het voorstel voorziet in de oprichting van een landelijke stichting, die als werkgever gaat optreden.

Op deze dag blijkt nogal verwarring te zijn over de reeds bestaande stichting Ombudsman van Bennekom. Deze bestaande stichting wordt aangezien voor de nog op te richten stichting.

De Bennekomse stichting opereert momenteel buiten de patiëntenvertegenwoordigers om. Konkurrentie alom.

Terug naar de toekomstige stichting. De kwestie van problemen rond ontslag zijn in het voorstel niet sterk geregeld: in het bestuur van deze stichting komen evenredige vertegenwoordigingen van patiënten en directies.

Het zal interessant zijn om te zien hoe de werkgever (de stichting) in de toekomst zal beslissen over het functioneren van de vertrouwenspersoon. Het ziet er naar uit dat het strijdtoneel wordt verplaatst.

Het is jammer dat op deze dag niet gerept wordt over bestaande klachtenbureaus. Het laatste jaar zijn er een aantal gaan draaien. U kunt bij hen al terecht met klachten over verblijf en behandeling. We merken op dat ze zeker onafhankelijk van inrichtingen werken en het belang van de cliënt centraal stellen. Aanbevolen dus! Zij zijn echter nog niet zo bekend in inrichtingen. (zie voor een lijst op pag. 18)

Deze klachtenbureaus maken echter het instellen van patiëntenvertrouwenspersonen in de toekomst niet overbodig. Er zijn genoeg redenen voor klachtenbehandeling door meerdere instanties.

Maar die onafhankelijke vertrouwenspersoon moet er komen, vinden de patiëntenraden.

PATIËNT TEGEN STAAT:

1-0

EEN 'GEK' IS ZO GEK NOG NIET

Na 7 jaar procederen tegen de Staat der Nederlanden is Frits Winterwerp eindelijk in het gelijk gesteld.

Af en toe vond u in deze krant brieven van hem over zijn proces.

Jammer genoeg deze keer geen persoonlijke brief van hem over zijn bereikte succes bij het Europese Hof te Straatsburg.

Het Europese Hof tikte de Nederlandse Staat op de vingers, waardoor Nederland gedwongen is zijn krankzinnigenwet aan te passen.

Deze keer hoeven we niet te wachten op o.a. de nieuwe BOPZ of vage commissies, die wetsvoorstellen voorbereiden.

Door de vasthoudendheid van Frits Winterwerp (met behulp van zijn advocaat) zijn op de volgende punten resultaten voor alle patiënten geboekt.

uitspraken Europese Hof

- De krankzinnigenwet maakt ten onrechte (verlenging van) dwangverpleging mogelijk, zonder dat de betrokkene gehoord is.

Dus: Willen ze u een Rechterlijke Machtiging geven of uw R.M. verlengen, sta erop dat u zelf gehoord wordt door de rechter. Neem contact op met een bureau voor rechtshulp

- De wettelijke waarborgen rond een verzoek tot ontslag uit de inrichting zijn onvoldoende.

- De Krankzinnigenwet laat de rechter ten onrechte geheel vrij om te beslissen of hij een patiënt al dan niet over een verzoek tot ontslag wil horen.

Dus: De rechter heeft voortaan de plicht u te horen als u een verzoek tot ontslag indient.

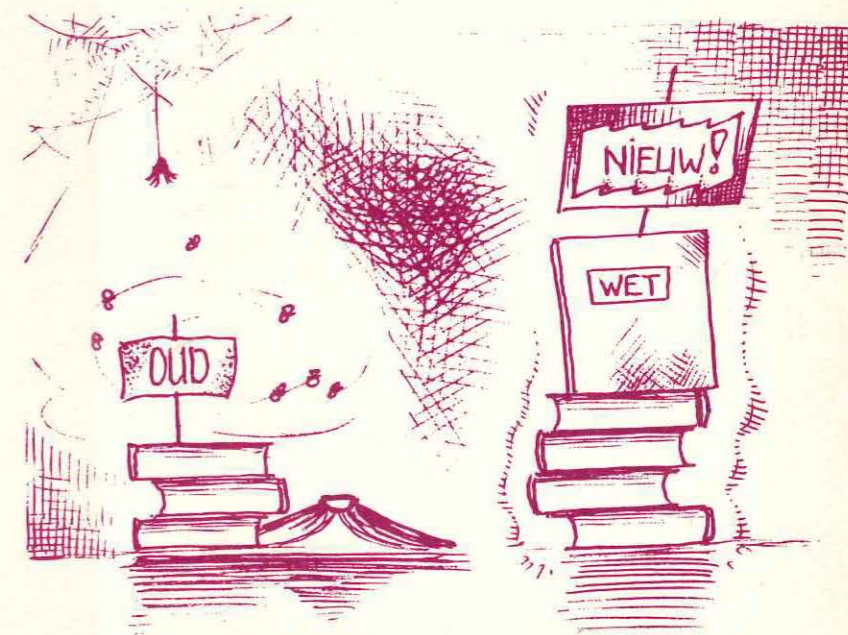
- Tenslotte is ook de bepaling dat meerderjarigen die in een inrichting zijn geplaatst automatisch handelingsonbekwaam worden en het beheer over hun goederen verliezen, onrechtmatig.

Dus: Wordt u met een Rechterlijke Machtiging opgenomen, dan hoeft u uw burgerrechten niet te verliezen.

We lezen in A.D. hoe Frits Winterwerp zijn succes beleeft.

"Dit is de eerste keer in mijn leven dat mij recht is gedaan. Als krankzinnige ben je niets en niemand meer. Ik heb nooit het recht gehad om voor mezelf op te komen. Je wordt vastgezet en dan is het uit met je. Ik ben niet gek, maar je krijgt het recht niet om dit voor een rechter waar te maken. Ik denk zelfs dat er ook nu geen rechter aan te pas komt. Ik heb nu eindelijk een overwinning geboekt, maar die moet nu nog worden waargemaakt".

1-0

NIEUWE KRANKZINNIGHEIDSWET

wanttoestanden in westerduin!!!

Ik ben Alice, ekspsychiatries patiënte en eksbewoonster van het gezinsvervangend tehuis "westerduin" in Wijk aan Zee. Dit huis is ca. twee jaar geleden opgezet door een paar "handige" jongens, dit zou zijn uit ideeële overwegingen. Deze twee, te weten een B-verpleegkundige en een huisschilder (zwagers) stelden zichzelf aan als direktoren met als hoofd van het huis de vrouw van de huisschilder. Deze hele structuur klopt mijns inziens niet. Man en vrouw, die het samen voor het zeggen hebben en bovendien dikke salarissen opstrijken. De gevolgen bleven dan ook niet uit. Onderling veel kritiek op elkaars funktioneren. In die twee jaar is er tot drie maal toe een direktiewisseling geweest. De salarissen van de geschorste direktoren worden gewoon doorbetaald, iets wat ik volkomen belachelijk vind. Kritiese personeelsleden werden ontslagen of geschorst. Er zijn in totaal ca. 10 mensen ontslagen, terwijl er nog eens 8 zelf ontslag hebben genomen, een kritieke situatie, wanneer je bedenkt, dat er een klein team op "westerduin" werkt. Het laatste halfjaar wordt er dan ook met een chroniese onderbezetting gewerkt.

"westerduin" heet een tussenschakel te zijn tussen de inrichting en de maatschappij, een begeleidend tehuis naar zelfstandigheid en eigen verantwoordelijkheid. Daar klopt geen moer van wanneer je bedenkt, dat de mondige bewoners de deur uitgewerkt worden en zonder meer de straat worden opgezet! Deze bewoners zijn lastig en moeten dus verdwijnen. De direktie doet nog meer, ontslaat juist die personeelsleden, aan wie de bewoners werkelijk iets hebben, die niet alleen over koetjes en kalfjes praten. De direktie trekt echter personeelsleden aan, die geen eigen inbreng en mening hebben, jakniksters dus, aan wie de bewoners geen moer hebben, maar die een mentaliteit aan de dag leggen van "een gezellig breiwerkje en een oppervlakkig gesprekje". Ik vind dat er aan zo'n shitmentaliteit van de direktie nodig iets gedaan moet worden!

Ikzelf kwam regelmatig op "westerduin", daar ik met een paar mensen van de begeleiding een goed contact heb en er sprake zou zijn van nazorg. Het bleek dat er van nazorg nagenoeg geen sprake was. Een medewerkster, die ook haar mond niet hield, is ca. een maand geleden haar ontslag toegezegd. Tot nu toe heeft zij nog niets gehoord, werken mag zij niet (geen recht op arbeid werd haar verteld). Een advocaat moet het vieze zaakje voor de direktie opknappen.

De direktie heeft het praatje rondgestrooid, dat ik een beslist ontoelaatbare lesbische relatie met bovengenoemde medewerkster zou hebben, wat volkomen uit de lucht gegrepen en onterecht is! Wanneer ik bovenstaande in ogenschouw neem, vraag ik me serieus af, waar de direktie mee bezig is. Zij denkt uitsluitend in haar eigen belang, handelt ook als zodanig, de belangen van de bewoners worden echter zonder meer onder tafel geveegd. Twee andere prima begeleidsters zijn inmiddels overspannen door de toestanden op "westerduin", aangezien zij op deze manier niet meer kunnen werken. Wanneer je bedenkt, dat een van de redenen van mijn diverse opnames in "vogelzang" en "hoog-hullen" mijn lesbieszijn is geweest, is het begrijpelijk, dat ik me door de leugen, gelanceerd door de direktie, behoorlijk de grond in getrapt voel. Op deze manier krijg ik sterk het gevoel, dat lesbieszijn iets vies en ontoelaatbaars is. Ik ben dan ook erg in hem teleurgesteld en ben tegelijkertijd razend. Bovendien ben ik jarenlang aan alcohol en medicijnen verslaafd geweest. Door bovengenoemde toestanden ben ik opnieuw aan de tranquilizers en solliciteer ik op deze manier naar een zoveelste opname, wat ik beslist niet wil!

Verder ligt mijn dossier van "hoog-hullen" dat in de tijd van de vorige direktie naar "westerduin" was opgestuurd en waarin ik absoluut geen inzage mag hebben, voor iedereen toegankelijk in een kast. Ik vind dit wel schandalig. Het

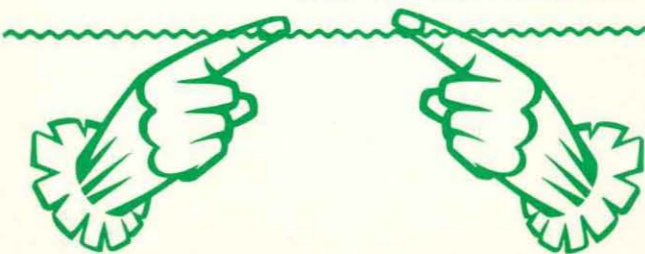

idee, dat iedereen mijn dossier kan lezen, terwijl ikzelf totaal niet op de hoogte mag zijn van de inhoud daarvan, maakt me razend. Ik vraag me af wat ik hiertegen moet doen. Uit dit stuk blijkt duidelijk, dat de gezondheidszorg (waar de direktie deel van uitmaakt) op "westerduin" behoorlijk ziekmakend is en op de helling moet. Ik zou zelf, zoals de situatie momenteel is, daar, nooit iemand aanraden naar "westerduin" toe te gaan. De mensen zouden van de regen (inrichting) in de drup (westerduin) komen en daarmee zouden zij beslist niet geholpen zijn. Ikzelf ben erg blij, dat ik niet meer naar "westerduin" ben teruggegaan, ik zou er alleen maar op achteruit gegaan zijn, in plaats van vooruit.

OPROEP

Ik zou dan ook willen besluiten met een oproep aan alle mensen, die in een gezinsvervangend tehuis wonen of er gewoond hebben. Wanneer jullie iets dergelijks hebben meegemaakt, zouden jullie dit aan mij willen schrijven? Er moet zo spoedig mogelijk aan deze wantoestanden, waar mensen de dupe van zijn en worden, een eind gemaakt worden. In m'n uppie krijg ik geen poot aan de grond. Natuurlijk kunnen we er met elkaar iets aan doen. Graag reacties en suggesties, hoe we deze zaak kunnen aanpakken sturen naar:

Alice Broek
Parkweg 18
2061 BN Bloemendaal.

verdriet-mijn verdriet

Heel diep van binnen,
Wil er steeds iets heel hard uitspringen,
Het is als een kerstroos,
Rood, verspreidend naar alle kanten, en
zo boos,
Het is geen woede, maar moede.

Afscheid van het verleden
En leven in het heden
Mijn verandering, nu vandaag beleefd,
Was het maar in tranen,
Was het maar in daden.

Ik zou willen dat het, zoals in een
lentelaan,
Open zou barsten en alleen maar kunnen
gaan,
Veel heb ik te verhuilen,
Omdat ik veel van mijn leven heb zien
verdruilen.
Mijn ouders die het zo goed bedoelen,
Maar die zelf niet het ware kunnen voelen.

Mijn liefde voor de medemens,
Die soms net als voor de natuur niets
begrenst,
Een fontein wordt aangezet, en door niets
wordt het geplet,
Zo wil ik mijn verdriet eruit
En wil weer kijken als door een helder
vensterruit.

FLUITEN naar HULP

Onder het motto "Help, de hulp is zoek in Mokum" organiseerde het amsterdamse samenwerkingsverband van Clientenbond, Pandora, J.A.C., Stichting P.S. en "Gekken"krant een dag over de hulpverlening in Amsterdam.

's Middags was er een forum met gemeenteraadsleden.

Alleen de VVD ontbrak.

Het is de bedoeling dat in het forum:

1. wordt nagegaan wat politieke beloftes van mei '78 waard blijken en
2. klanten hun ervaringen onder de neuzen van gemeenteraadsleden wrijven.

Voor het zo ver is, laat D'66 ons weten dat het van wanten weet: in Amsterdam is slechts plaats voor 400 mensen in beschutte of begeleide woonvormen (een laatste fase voor je zelfstandigheid). De werkelijke behoefte wordt geschat op 10.000. Het CDA laat ons weten geschokt te zijn over de huisvestingsproblemen van eks-patiënten.

Politiek gebrabbel kan deze middag natuurlijk niet uitblijven.

We hebben niet de indruk dat deze propaganda-achtige verhalen veel met de werkelijkheid van cliënten te maken hebben.

Afschuiven kan natuurlijk ook niet uitblijven: meerdere malen wordt verwezen naar de invloed van de rijksoverheid.

Zouden ze echt niet weten dat gemeentelijke diensten ook nogal eens zaken blokkeren?

En de gemeente zelf heeft geen samenhangend beleid en is oncontroleerbaar tot op heden.

politieke beloftes

Hoe stond het met de beloftes van mei '78?

- Staat er nu wel of niet een aantekening (K) op je kaart bij het bevolkingsregister als je in een inrichting hebt gezeten? Het is nu zo dat je na een verblijf van één jaar automatisch wordt overgeschreven bij de Burgerlijke Stand. Keer je weer terug in je eigen situatie dan schijnt er op je amsterdamse kaart een K (met potlood) te komen. Officieel schijnt elke aantekening verboden te zijn.
- In Amsterdam bestaan plannen voor een Sociaal-Psichiatries Instituut (SPI). Een instelling met ruim 100 bedden voor korterdurende opvang. Het crisiscentrum van het Wilhelmina Gasthuis en de Sociaal-Psychiatriese Dienst van de GGD zouden dan verdwijnen. Er is bedroevend weinig openheid over deze kwestie. De zaak schijnt bovendien vastgelopen te zijn. De vragen van de PvdA van januari '79 hierover zijn door de eigen wethouder nog steeds niet beantwoord. De gemeenteraadsleden stellen "op korte termijn", d.w.z. voor de begrotingsbehandeling van januari '80, hierover informatie te krijgen. Er wordt toegezegd dat er dan 3 inspraakrondes over deze voorziening zullen komen.

Te vrezen valt dat het bouwplan al gedeeltelijk klaar is.

En tijdens deze begrotingsbehandeling wordt misschien al besloten hoeveel poen er voor komt.

- Er bestaat in Amsterdam geen samenhangend beleid van de gemeente op het gebied van de hulpverlening. Het SPI bijv. zal overige ontwikkelingen beïnvloeden en als je van die konsekventies totaal geen benul hebt, dan heb je ook geen beleid. Met andere woorden: doelstellingen die te controleren zijn ontbreken. Te hooi en te gras werken heet dat. We worden opgevrolijkt met de mededeling dat wethouder en ambtenaren "binnen redelijke termijn" met deze beleidsnotitie zullen komen. Ook voor deze beleidsnotitie zullen inspraakrondes van cliënten-organisaties moeten komen.

KOSTBARE AFWIJING

- Waar gemeenteraadsleden directe invloed op zouden kunnen uitoefenen is de afd. Geestelijke Hygiene (GH) van de GGD. Er zijn veel klachten over. Deze afdeling levert niet alleen niet ter zake doende hulpverlening, maar is aan de top aangetast door een ongebreidelde machtsuitoefening in de stad (bijv. A'dam-Noord en de Bijlmer).

In arre moede vragen de gemeenteraadsleden ons om harde informatie. Toch is er al veel bekend. Voor een eventueel gesprek tussen gemeente-raadsleden, de afd. GH en het samenwerkingsverband stellen we wel kondities.

ervaringen

Van deze politieke strijd naar ervaringen van klanten is een tamelijk grote sprong. Maar het leeft in elk geval wel meer.

Wat komt er zo al naar voren?

- bij opnames kan men vaak verkeerde plaatsingen niet meer ongedaan maken.
- je moet eerst te gek gaan voor er iets gedaan wordt.

Een meisje zegt dat ze uit eigen beweging vanwege zelfmoordplannen naar het crisiscentrum ging, maar dat ze niet werd geholpen, want "ik had gewoon nog niks gedaan..." Ook helpt het crisiscentrum 's nachts niet.

D'66 maakt zich belachelijk door te stellen dat er in Amsterdam tenminste één instelling 's nachts open is voor crisis-opvang: het Leger des Heils. ("daar wordt u altijd geholpen").

De zaal vraagt zich nu af of patiënten wel serieus genomen worden hier. De raadsleden schrikken.

De huidige akute psychiatrie van de afd. GH heeft 's nachts slechts psychiaters-in-opleiding in dienst. De zaal stelt dat er goeie 24-uursvoorzieningen moeten komen, niet alleen voor lichamelijke maar ook voor psychische toestanden. Aan wat voor mensen deze opvang moet worden toevertrouwd (opleiding en zo ja welke, of juist geen opleiding), blijft deze middag onbeantwoord.

- De hulpverlening is niet alleen onvoldoende bereikbaar wat betreft werktijden, maar ook wat betreft afstand
- de hulpverlening kent tal van sociale drempels: als je de weg weet, redelijk veel geld hebt, goed je woordje kunt doen en over de nodige tijd beschikt, dan kun je wel hulp krijgen. Anders kom je terecht bij de loket-psiatrie. Bij een IMP kom je gauw 2 á 3 uur per week, bij de afd. GH 10 minuten per maand.

- de hulpverlening is ook zo verrekt ondemokraties. Bijvoorbeeld: de initiatiefgroep "behoudt het dagcentrum Vondelstraat" vecht voor het open houden en het nivo van het dagcentrum. De staf zegt ijskoud tegen de cliënten: "hou jij je maar bij de therapie...."

Het initiatief behoudt het Dagcentrum Vondelstraat is een samenwerking van cliënten en ex-clieuten van het psychotherapeutische Dagcentrum in de Vondelstraat in Amsterdam. Wij strijden voor het behoud van het Dagcentrum op de huidige plaats omdat dit gesloten dreigt te worden. Er zijn plannen om het dagcentrum te verhuizen naar de Bijlmermeer waar het een onderdeel van de Wilhelmina Gasthuisbunker c.q. verlengde van paviljoen III moet worden. Daarnaast vinden (tot op heden mislukte) onderhandelingen plaats met het Provinciaal Ziekenhuis Santpoort om de zaak over te nemen. Dit is een onhoudbare situatie. In het kader van een menswaardig en gelijkwaardige behandeling, evenals in dat van veranderende, progressieve ideeën omtrent de psychiatrie moeten de verhuisplannen bestreden worden en de huidige behandelingen zoveel mogelijk laten doorgaan en niet laten lijden onder inkrimpingen.

Initiatiefgroep behoudt het Dagcentrum Vondelstraat.

Iemand in de zaal zou willen weten hoe hij zijn mede-clieuten kan organiseren.

- De samenwerking tussen de verschillende instellingen (verenigd in de Amsterdam Vereniging voor Ambulante Geestelijke Gezondheidszorg, AVAGG) is van een laag peil.
- De raadsleden worden deze middag gespaard wat betreft de uiterst gebrekige voor- en nazorg en de problemen rond wonen en werken.

initiatieven

Voorlopig dus geen tijd voor het draaien der duimen.

Er worden deze middag de volgende concrete initiatieven genomen:

- een groep gaat aan de slag met de wan-toestanden in psychiatrische verpleeghuizen. Opgeven bij M. Schilt, van Houweningenstraat 65 hs, Amsterdam.
- een ander groepje gaat de harde informatie bundelen waar de raadsleden om vroegen, opgeven bij: Hans van der Wilk, Pandora, 2e Constantijn Huygenstraat 77, tel. 12 75 52.
- werkers van instellingen gaan overleggen. Nu worden ze vaak tegen elkaar uitgespeeld. Misschien een zwartbroek, opgeven bij John Huijg, Dercksen-centrum, Oldenaller 1, tel. 44 69 11.
- in de Bijlmer (zuidoostlob) komt in de toekomst een vrijwilligersorganisatie. Momenteel hebben ze de handen nog vol met andere dingen.

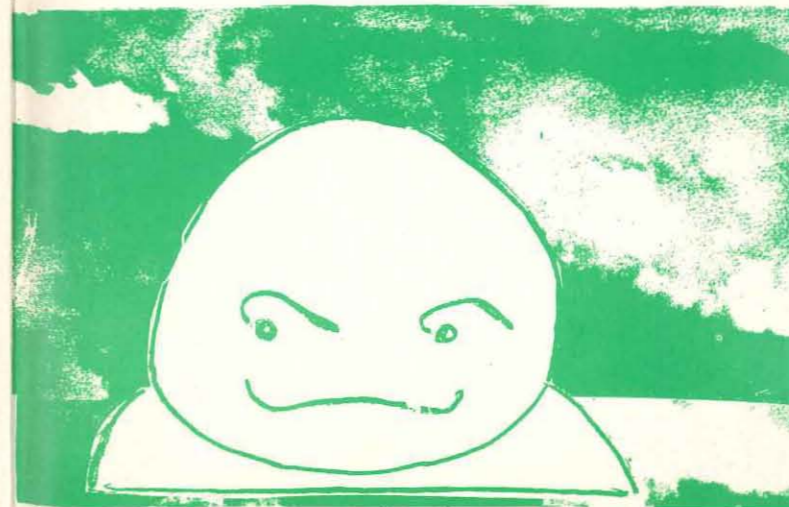
meer druk

Het samenwerkingsverband zal nu overleggen hoe verder te gaan. Allereerst komen de begrotingsbehandelingen van januari '80. Maar van afwachten houden we niet. Het is duidelijk dat wij alleen verder komen dan beloftes door meer druk uit te oefenen.

ZO VADER ZO ZOON

Geachte redactie,

Ik wil reageren op hetgeen U schrijft in Uw reactie op de brief van Frank van Ree betreffende de "Biologische Psychiatrie". Ik betreur heel erg Uw laatste opmerking over de "strategie van goede vriendjes blijven met alle partijen". Hierin zie ik juist dat waar Frank voor waarschuwt, gebeuren n.l. dat er weer een strijd tussen verschillende inzichten over de hoofden van patiënten dreigt te worden uitgevochten. Ik vind deze opmerking van U een grote kern van polarisatie in zich hebben, met alle gevaren van dien. Waar Frank van Ree mijns inziens voor pleit is een wederzijdse samenwerking, met een krities controlerende houding naar elkaar toe. Ik denk ook dat we hier meer mee zullen bereiken, dan Uw "principe rijden", waar U over spreekt. Ik ben zelf de patiënt van Frank van Ree, en op dit ogenblik als sociotherapeut werkzaam binnen dezelfde therapeutische gemeenschap als waar ik ongeveer acht jaar geleden mede door Frank werd geholpen. Binnen deze T.G. worden zo weinig mogelijk psychofarmaka gebruikt, doch in bepaalde gevallen zijn zij ter ondersteuning van nietbiologische therapieën duidelijk gewenst, wij zijn hierbij echter duidelijk doordrongen van de eventuele schadelijke bijwerkingen van deze "Medicijnen". Wanneer nu de mogelijkheid lijkt te bestaan dat er middelen ontdekt worden, waarvan de schadelijke bijwerking veel minder groot, en misschien zelfs geheel afwezig is, dan lijkt mij dit zeer belangrijk en niet iets dat bij voorbaat al moet worden afgekeurd. Ik wil nogmaals duidelijk stellen, dat ook deze nieuwe middelen niet anders dan ter ondersteuning zullen mogen worden aangewend, daar ik niet geloof in een pil die emotionele problemen oplost.

IK GEEF HET JE TE DOEN...

Een dezer dagen kwam mij voor het eerst de "Gekken"krant onder ogen en ik moet zeggen dat ik deze geboeid in twee adems heb uitgelezen. Wat betreft de beschrijvingen van z.g. misstanden in psychiatrische klinieken, door patiënten en ex-patiënten beschreven, moeten mij wel een paar dingen van het hart:

Punt 1. Laten de mensen die zo verschrikkelijk hard klagen en kankeren over de zielige dingetjes die hen zijn overkomen, eens proberen wat genuanceerder te denken en b.v. eens wat meer begrip proberen op te brengen voor het verplegend personeel en het hoe en waarom van bepaalde dingen.

Ik geef het je te doen om met zulke heavy mensen om te gaan; ik het het grootste respect voor de mensen die dit werk willen doen, je moet er maar zin in hebben.

Punt 2. Het overgrote merendeel van de mensen die in psychiatrische inrichtingen verblijven zijn daar op vrijwillige basis en ik geloof toch echt niet dat iemand ooit te labiel is om gewoon weg te lopen als hij er niet blijven wil. Uiteindelijk beslis je zelf wat je doet en waar je je aan over geeft.

Punt 3. Wat de therapie betreft, het hele leven is therapie en er zijn al heel wat mensen van therapie beter geworden, o.a. ook door het kankeren op de therapie die ze gehad hebben, (vergeet niet dat kankeren nog altijd de meest geliefde hobby van de Nederlanders is.)

Als het je nu nog niet is begonnen te dagen, raad ik je aan het boek "Inleiding tot de oosterse filosofie en geneeswijzen" van Michic Kuski eens te lezen, dan zal je spoedig het hoe en waarom van mensen, dingen, en gebeurtenissen duidelijk worden.

Sterkte, en van harte beterschap!

KERSTMIS 1979

anatomie van een geweldig leven

Uw leven begint als armeluiskind.
Gaat zo de gevestigde orde verstoren.
Door persoonsregistratie, die je in 't
jaar I al vindt
wordt U onverhoeds onderweg geboren.

De bevalling vindt plaats in 'n stal;
't is té "gek".
Maar goed dat 't "Geboortetrauma"
nog niet bestaat!
Gotlob! Freud komt in 'n later tijdsbe-
stek.
Veel bezoekers zijn herders; 't Jezus-
proletariaat".

Als kind hebt U als 'n zigeuner gezworven.
Tja! Wie zich niet "aanpast" wordt opge-
jaagd.
Steeds hebt U 't voor Uzelf bedorven.
Corruptie en misdaad fel aangeklaagd.

Pas twaalf jaar oud durft U 't bestaan
zelfs de Hogepriesters in 't harnas te
jagen.
Ze knarsetanden maar laten U gaan.
Ze weten geen raad met Uw vragen.

Zo'n kwart-eeuw hebt U in 'n soort hol
gewoond;
sterk "geïsoleerd" en 't stilzwijgen be-
waard.
U was zo anders, zo wijs en werd daarom
gehoond.
En dús heeft Nazareth U "gek" verklaard.

En dan gaat U drie jaar "provoceren".
Zegt tegen 12 jongeren: "Volg me!" en
dat geschiedt
maar wat ze ervaren kunnen ze niet ver-
teren.
Uw "Eenzame Hoogte". Onpeilbaar Verdriet.

Toen heeft U de diepste haat op Uw hals
gehaald
van bezetters en verraders, die in troe-
bel water vissen.
Dat hebt U als 'n slaaf met de kruisdood
betaald.
"Godslasteraar, Terrorist". Etiketjes
kun je niet missen!

En waar was nou Uw aanhang bij Uw ster-
vensnood?
Samaritanen, tollenaars, melaatsen en
hoeren?
Nee, 'n grote held is alléén in z'n dood.
Wie zou er niet vluchten als de "aasgie-
ren" loeren?!

De Rechtvaardige mag na zijn dood pas
leven.
Zijn mens-zijn is 'n ondraag'lijke Hel!
En ik ben zo "gek" aan zo'n God mijn
fiat te geven.
Daarom dus haat de "Maat"-schappij
mij zo fel!

De langste reis is de reis naar binnen
Als de tijd er rijp voor is neemt God
het zijne.
(Dag Hammarskjöld)

I.M.P. Den Bosch:

niet gemotiveerd

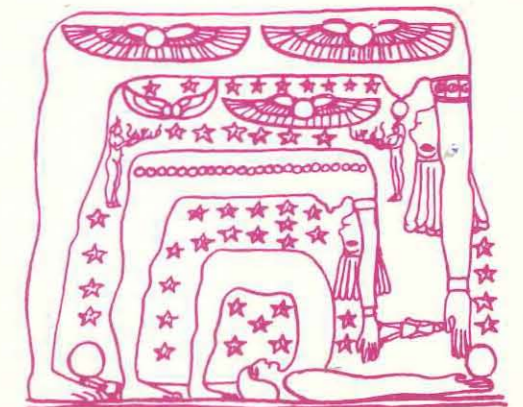
Vorig jaar november/december deed ik in
overleg met mijn huisarts een aanvraag
indienen bij het I.M.P. Ik vond dat ik
genoeg gepraat had met de huisarts die
mij ook niet verder meer kon begeleiden.
In januari 1979 kreeg ik dan -van het
I.M.P.- ook een intakeboekje thuis met
allerlei vreemde vragen: hoe komen ze
erop?!

Tegen mijn huisarts werd verteld dat ik
binnen 2 maanden in behandeling zou kun-
nen komen. Ik erg blij natuurlijk, daar
ik al zoveel malen mijn neus had gesto-
ten in verband met de lange wachttijden,
o.a. in Halsteren. Na 2 maanden kreeg
ik een vel thuis voor een eerste oproep.
Laat dat nu net op mijn verjaardag val-
len! Ik belde 't I.M.P. om te vragen of
ik niet wat eerder kon komen. Als ant-
woord: 'Nee mevrouw dat gaat hier volgens
een wachtlijst.' Ik mocht weer 2 maanden
wachten. Ik werd er erg zenuwachtig van.
Afin, 4 mei ging ik dan voor een eerste
intake op naar het I.M.P. Inmiddels had
ik al een half jaar gewacht. In dat half
jaar was ik in mijn oud patroon terugge-
vallen (depressief als ik was hield ik
m'n kop boven water). Tijdens de intake
deed ik enorm mijn best om in behandeling
te komen. Erg sterk gemotiveerd als ik
was ging ik 2 maanden later voor een
tweede intake. Dat was half juli 1979.
Ik alsmaar praten en nog eens praten...
maar de therapeut (Drs) zei geen moer
als: 'Over 14 dagen hoor je nog van ons
en dan kan je bij mij terug.'

Volgens mij was hij meer met zijn hersens
bij zijn a.s. vacantie -wat ik later ver-
nam- als bij mij! Ik liet mijn huisarts
bij mij thuis komen om het een en ander
te vertellen van deze 2 ervaringen.
Toen vroeg mijn huisarts: 'Weet jij soms
wat één zo'n intakegesprek hun oplevert
aan financiën?' Ik: 'Nee daar weet ik geen
bal van'. Huisarts: 'Dat kan zo ong. 3
tot 4 duizend gulden opbrengen, voor mij
mogen ze wel wat minder verdienen!'
Ik ging weer meer medicijnen slikken en
zag geen perspectief meer. Toen ben ik
op een gegeven moment gaan bellen en zei
het I.M.P. dat ik het geen stijl vind dat
men mij zo lang liet wachten. Van hun
kant kreeg ik nog gelijk ook. Ik kwam in
aanmerking voor psychodrama groepen en
mijn eerste behandeling begon in septem-
ber 1979. Eén avond ben ik er geweest en
werd geconfronteerd met een wat ik noem,
anderhalf uur psychologieles. De bijeen-
komst was om half 8 afgelopen toen de

therapeute zei: 'Ja mensen, als jullie
volgende week komen allemaal f 50,--
meebrengen als eigen bijdrage.'
Daar schrok ik erg van, want dat was mij
van tevoren niets over verteld. Ik wei-
gerde dan ook om een eigen bijdrage te
leveren. Ik zie dat zo: men moet mij
maar eens op mijn woord vertrouwen en
niet steeds op dat rotgeld.
De volgende dag belde ik dan ook op en
zei hun mijn mening. Toen kreeg ik te ho-
ren dat ik niet gemotiveerd ben om aan
mijn eigen problemen te werken. Ik heb
hun dat hoogst kwalijk genomen, temeer
daar ik het tegendeel bewijzen kon.
Mijn huisarts kreeg een schrijven waarin
angst als hun motivering voor mijn weg-
blijven stond. Nu is het jaar 1979 bijna
om en ben ik net 4 keer bij het I.M.P.
geweest!!! Een jaar weggegooid terwijl
die lui met hun Titels enorme bedragen
verdienen aan de ellende van mensen die
snakken naar hulp. Toen ik het aanvraagde
in december 1978 stond bij mij de kerst-
boom op de kast. Dit jaar zal die er niet
staan want ik heb inmiddels vrienden die
mij opvangen. Omdat ik 'niet gemotiveerd
ben' zit ik nu in Tilburg bij het RIAGG
op een gespreksgroep (zonder winstbejag).
Ik hoef niets te betalen. Ik vind het
een groffe schande dat aan dergelijke
lui zoals die 'werken' bij het I.M.P. en
andere instanties zoveel geld verdienen.
Ik neem aan dat de economie niet zo slecht
is als de regering ons voorhoudt. Laat ik
over het Ziekenfonds dan nog maar zwijgen.

P.S.: Het ware te wensen
dat alle mensen
zelf eens keken
naar hun eigen gebreken
dan zouden ze 't praten
over anderen wel laten!

positiever in zeist

Als reactie op verschillende artikelen in de Gekkenkrant, waarin meestal op negatieve wijze geschreven wordt over de behandelwijze, de houding van de verpleging en de verschillende vormen van arbeidstherapie wil de patiëntenraad van het Christelijk Sanatorium in Zeist met een eigen bijdrage reageren.

Er zijn bij ons acht activeringstherapieën, waaronder spinnen, weven, houtbewerking, knopen, stofverven en tuintherapie. In overleg met de arts en de therapeuten neemt men een besluit welke therapie men volgen zal. Je bepaalt met de therapeut welk werkstuk je zult maken; dit is voor jezelf of voor een winkeltje op het terrein, waarvan iedereen artikelen kan kopen.

Als je eraan toe bent, mag je weer gaan werken in de maatschappij terwijl je nog in het sanatorium blijft. Dit is wel op basis van therapie en gebeurt pro deo. Sommigen proberen weer gedeeltelijk hun vroegere werk op te vatten. Dit kan langzamerhand uitgebreid worden. Soms kan een therapiebaan veranderen in een vaste baan.

Als regel neemt de verpleging volop tijd met de patiënten te praten evenals de therapeuten. Meestal heb je één keer per week een gesprek met je eigen arts of psychologe. Wat de medicijnen betreft kun je met je arts overeenkomen welke medicijnen de beste voor je zijn.

Op sommige afdelingen is er één keer in de week een gesprek met artsen en verpleging erbij. De groep bepaalt het onderwerp. Je kunt hier heel wat lering van trekken door te luisteren naar elkaar.

In overleg met de arts mag je weekenden naar huis of familie of kennissen. Ook is er de mogelijkheid op vakantie te gaan in binnen- of buitenland; dit moet wel passen in je behandelingsplan. Tot slot hebben we hier ook een patiëntenraad. Deze bestaat uit twee patiënten van elke afdeling en vergadert een keer per week in een eigen ruimte en een keer in de maand bij de geneesheer-directeur. Er wordt gesproken over onderwerpen die door de patiënten zelf naar voren worden gebracht.

De patiëntenraad wil een brug vormen tussen de patiënten en directie van het sanatorium om van weerszijden informatie in te winnen.

T.o.v. verschillende stukken die we gelezen hebben in de Gekkenkrant zijn we tot de conclusie gekomen dat het hier POSITIEVER toegaat en daar willen we dan ook voor uitkomen.

Brief op een dode soldaat gevonden

liefste
de oorlog is nog niet begonnen

van een reeds tot mest vergane vriend
daar waar de koeien bonkend stoeien
o nog één maal

I was a child
and she was a child
in this little kingdom
by the sea

they took the whole
indian nation
(een lied)

jaques cuypers' strafblad

Gaarne Uw aandacht voor het volgende. Het proces wat tegen mij is gespannen i.v.m. dat ik op 26 mei 1978 een inspecteur van politie een klap met een demonstratie stok tegen zijn schouder sloeg. Dit alles gebeurde tijdens een demonstratie tegen een gehouden symposium over schizofrenie in het A.Z.U. te Utrecht. Dit hele proces is nu geheel van de baan v.w. het feit dat de officier van justitie in het gestelde teimein voor deze zaak te behandelen de teids duur heeft overstreden. De dagvaardiging kon niet meer binnen de gestelde teit verzonden worden waardoor wettelijk blijkt dat deze zaak verder niet meer behandelt kan worden. Door deze fout van de officier van justitie kan men mij niet meer vervolgen en ben ik bijvoorbeeld vrij gesproken en blijft daardoor mijn strafblad schoon.

limmerik:

Er was een patient in Wolfheze
Die moest bij de dokter weze
Zij gaf een prikpil
In zijn rechter bil
"Wees nu maar tevreden" zee ze

Verkiezing bewonersraad st. Bavo

Geachte aanwezigen,

Ik ben van mening dat er nogal wat schort aan de behandeling van psychiatrische c.q. ex psychiatrische patienten in ons land.

Ik en ik hoop velen met mij, zijn van mening dat er aan de behandeling en opvang nogal het een en ander schort.

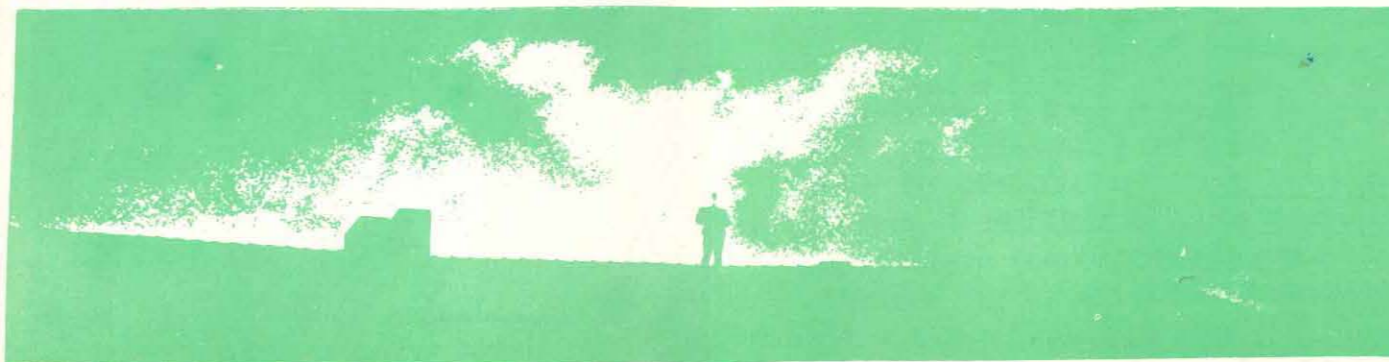
Wij, bewoners der acute sector, ondervinden dit dagelijks, met name door een aantal maatregelen die ook ons therapieprogramma doorkruisen. Wij doelen hier op maatregelen die door de regering c.q. parlement zijn genomen in het kader van de bezuinigingen in de gezondheidszorg. Wij beseffen ons dat het welliswaar nodig is dat er op tal van fronten bezuinigd moet worden, maar waarom nu juist op de gebieden van de Geestelijke (Volks)gezondheid.

Ik ben van mening dat bezuinigingen op de geestelijke volksgezondheid ons allen aangaat en vooral U, patienten van de Bavo.

Hierbij deel ik u mede, een stukje ongerustheid, wat betreft de gang van zaken in de acute sector.

Ook in andere gebieden van onze maatschappij worden psychiatrische patienten nogal eens gediscrimineerd.

Mijn streven is een opheffing van de discriminatie van de psychiatrische patient, en ik wens meer duidelijkheid omtrent het functioneren van de diverse inrichtingen in ons land!

Het vol smarten naar hulp

SOS SOS SOS SOS SOS SOS SOS SOS SOS SOS

Met smart wacht ik op hulp, maar er is niemand die mijn helpen kan, de windt ruist door, heel erg stilletje. Mijn ziel wordt vernederd en wacht op hulp. Ik moet mijn eisen voor doen maar wat krijg je er voor terug niets helemaal niks. Ik krijg mijn rechten niet waar kan ik opgevangen worden. Stilletjes huil ik zacht mijn ziel is treurig, mijn ziel is gebroken. Wie kan mij alsjeblieft helpen. Vol verwachting klopt mijn hart angstig door. Als het zo door gaat hou ik het niet meer uit. SOS SOS SOS SOS SOS. Welke voornemer zou ons en ik steunen, niks hoor wij zijn toch patiënten. Gebeurd er wat met de verplegend, dan staat alles op zijn kop. Als juli weten wat ik bedoel.

Waarom drijf ik geen kans om te werken, waarom maken de verpleging mijn ziel kapot. Hun hebben gelijk en zijn nooit fout, wat ook anders is dan wij!! Het is hier triest mijn verlangens komen dichterbij de dood. Ook is het hard maar ik ga er hier onderdoor. SOS SOS SOS SOS SOS. Dit is moord mijn ziel is en heeft verlangens om beter te leven. Niemand zal ooit iets voor mij doen. Waarom doen de verpleging dat. Als er wat te halen is, bv koffie dan vliegt de verpleging erop af. Daar betaal ik nou A.W.B.Z. voor. Als ik genoeg geld had, hadden de mensen mijn misschien wel geholpen. Dit ziekenhuis is wreed!!!! Ik snak naar hulp. Heel langzaam wordt ik droeviger. Toen Christus ook aan de apostelen vroeg. Wordt wakker Peter, Johanisch en Jan. Wordt er nou niemand wakker om met mij mee te werken en te spreken met zijn vader. Nee, ge een apostel werd wakker en liet Christus in de steek. Zal er nog een nu leven zijn? Zou je dan gelukkiger worden? Of is het daar ook triest?

Verslaggever.

tips - kontakten

GEVRAAGD:

De Cliëntenbond afdeling Utrecht is een afdeling van de landelijke Cliëntenbond in de welzijnszorg; een vereniging voor en door psychiatrische patiënten en ex-patiënten die zich als doel heeft gesteld de belangen van haar leden te behartigen en onderlinge steun te bieden. Iedereen die ooit als cliënt in aanraking is geweest met de geestelijke gezondheidszorg kan lid worden. De afdeling Utrecht bestaat al 5 jaar en is van oudsher een actieve afdeling.

Nu enkele kerngroepleden de afdeling verlaten, hebben we dringend behoefte aan nieuwe aktievelingen om dit zo te houden!

De activiteiten zijn wisselend. Eén keer per twee weken vergaderen wij 's avonds bij een van ons.

We kennen geen voorzitter; ieder draagt bij wat hij/zij kan en wil. Tijdens de vergaderingen worden de activiteiten op die wijze zo verdeeld, geheel vrijwillig. Dingen die regelmatig terugkomen zijn;

notuleren van vergaderingen, brieven schrijven, het bezoeken van inrichtingen voor 'n praatje over de Cliëntenbond of om iemand te bezoeken, het bemannen/bevrouwen van onze soos op de zondagavond, en het behandelen van klachten.

Om de samenstelling van onze kerngroep voornamelijk uit mensen met eigen ervaring in de psychiatrie te doen blijven, zoeken we wel mensen die zelf cliënt zijn of zijn geweest.

Heb je belangstelling, wend je dan tot ons kontaktpersoon:

Wil van Gijn,
Breitnerstraat 5 te Woerden,
tel.: 03480 - 15908
(postcode 3443 GC.)

Ook kun je schrijven naar:
Postbus 296 3500 AG UTRECHT

Ik steun de actie tegen stemmen d.m.v. stickers. Die kun je bij mij krijgen. Stuur even een briefkaart naar: Ko Bakker, Herenlaan 16, Zeist. Dan ontvang je gratis 25 stickers. Dag Ko.

Wie wil er met mij corresponderen. Ik ben een lesbisch meisje en heb een tijdlang in een psychiatrische kliniek gezeten. Misschien dat we elkaar er na eens kunnen ontmoeten. Ik woon in de omgeving van Roosendaal. Naam en adres bij de redactie bekend.

BOEK

Wist je allang dat er iets loos is met psychiatrische inrichtingen? Natuurlijk. Mocht je daar bij behoefte hebben om dit in een theoretisch verband te plaatsen, dan bestaat er een (aardig) boekje voor je getiteld: Vervreemding in de psychiatrische inrichting.

Naast de nodige literatuur heeft de schrijfster gebruik gemaakt van haar eigen ervaringen binnen de cliëntenbond.

Els Kampman-Jepkes,
Vervreemding in de psychiatrische inrichting,
uitg. de Tijdstroom, prijs f. 12, --.

14 FEBRUARI 1980 DAG v.d. PSYCHIATRIE gevraagd:

**TONEELGROEPEN,
MUZIEKANTEN**

KABARETS die willen optreden op: 14 februari.

Waarschijnlijk zal in haast elke inrichting zo'n DAG georganiseerd worden.

Willen toneelspeelers en groepen, muzikanten, cabaretgroepen enz. zich snel melden bij het KLAP, Postbus 822 Arnhem of telefoon 030 - 436899.

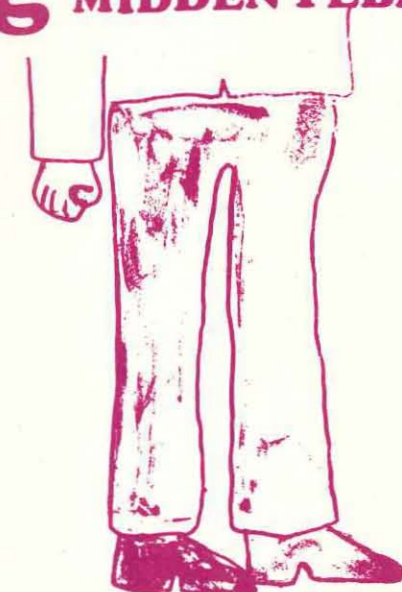
Want het KLAP weet dan altijd wel een inrichting waar U kunt optreden.

LANDELIJKE DAG

WE DENKEN EEN zaterdag MIDDEN FEBR. 1980

Vorige keer heette dit de 'NORMAAL'-dag. Nu denkt het KLAP er aan een dag te organiseren waar alles kan. GEKHEID en ERNST, muziek en poëzie, en een tentoonstelling bijvoorbeeld. Er kan door iedereen muziek gemaakt worden, en iedereen kan zijn eigen en zelf-gemaakte schilderijen en tekeningen ophangen. En ook zijn gedichten, maar die kan hij trouwens ook voordragen voor de zaal.

Als U nu voortaan Uw tekeningen en schilderijen bewaart en niet laat weggooien op de creatieve therapie, en als U Uw oude gedichten en verhalen opzoekt uit Uw kast, en als U dat allemaal meeneemt, dan kan het nog een gezellige dag worden. (U kunt ook laten voordragen door iemand anders).

KOMT TEVOORSCHIJN MET UW CULTUUR EN CREATIVITEIT DIE DAG.

Iedereen die ideeën heeft, of mee wil werken aan de voorbereidingen van deze landelijke dag, wil die schrijven naar het KLAP, postbus 822, Arnhem.